

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال

۱۴۰۲ کل کشور (۱):

اهم مصوبات

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۸۰۹
کد موضوعی: ۲۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (۱):
اهم مصوبات

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی

مدیر مطالعه: محمدحسین معاریان

تهیه و تدوین کنندگان: سعید جعفری، محمد مهدی جعفری

همکار: مرتضی کیانی

ناظران علمی: سیدعلی روحانی، سیدمحمدحسین فاطمی

اظهار نظر کنندگان: سیدمهدی بنی‌طبا، میثم خسروی، محمد بزرگر خسروی (دفتر حقوقی)

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه

۲. کمیسیون تلفیق

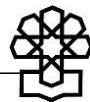

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۲	۱. اصلاحات در شبکه بانکی
۲	۱-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۵» - اضافه برداشت، خط اعتباری
۳	۱-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۶» - افزایش سرمایه بانکها
۳	۱-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۶» - بخشودگی جرایم و امهال وامهای کشاورزی
۴	۲. نحوه فروش ارزهای دولت و شرکتهای دولتی
۴	۲-۱. بند الحاقی «۶» - تبصره «۱» - سازوکار و قواعد فروش ارزهای دولت و شرکتهای دولتی
۴	۳. خودرو
۴	۳-۱. بند الحاقی «۱۳» - تبصره «۶» - عرضه خودرو در بورس کالا
۵	۳-۲. بند الحاقی «۳» - تبصره «۷» - واردات خودرو کارکرده
۵	۴. بهینه‌سازی انرژی و تخصیص قیر
۵	۴-۱. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱» - اخذ عوارض آلاینده‌گی و هدررفت گاز طبیعی از شرکتهای تابعه وزارت نفت
۶	۴-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۴» - افزایش قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و بالادستی نفت و گاز
۶	۴-۳. اصلاح بند «الف» تبصره «۱۴» - اختیار عمل دولت برای تصمیم‌گیری در خصوص نرخ گاز صنایع
۷	۴-۴. بند الحاقی «۲» تبصره «۱» و بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» - تأمین مالی بهینه‌سازی انرژی
۷	۴-۵. بند الحاقی «۴» به تبصره «۱» - ذخیره سازی گاز
۷	۴-۶. اصلاح بند «ک» تبصره «۱» - سازوکار قیر تهاتری به جای تخصیص ریالی
۸	۵. سیاست‌های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
۸	۵-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۶» - معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت
۹	۵-۲. اصلاح تبصره «۱۶» - تسهیلات تکلیفی
۱۰	۶. احکام انضباط بخش به مالیه دولت
۱۰	۶-۱. بند الحاقی «۷» - تبصره «۱۱» - محاسبه معادل اجاره املاک دولتی
۱۰	۶-۲. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پیشبرد طرح‌های عمرانی
۱۰	۶-۳. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پرداخت ردیف‌های جداول بودجه
۱۱	۶-۴. بند الحاقی «۱» - تبصره «۲۰» - انضباط بخشی به صندوق‌های بازنشستگی
۱۱	۷. شرکتهای دولتی
۱۱	۷-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۲» - احکام انضباطی شرکتهای دولتی
۱۱	۷-۲. بند «ه» - تبصره «۹» - اختصاص بخشی از بودجه هزینه‌ای شرکتهای دولتی برای فعالیتهای فرهنگی
۱۲	۸. اشتغال
۱۲	۸-۱. اصلاح تبصره «۱۸» - اشتغال
۱۳	پیوست (فهرست مصوبات کمیسیون تلفیق)

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه
سال ۱۴۰۲ کل کشور (۱):
اهم مصوبات

چکیده

- در این گزارش مهمترین مصوبات کمیسیون تلفیق در چند محور به ترتیب زیر دسته‌بندی و ارزیابی شده است:
- اصلاحات در شبکه بانکی:** در این محور دو مصوبه شفافیت و انضباطبخشی به اضافه برداشت بانکها و ایجاد منبع برای افزایش سرمایه بانکها از مصوبات مهم و بخشش جرایم و امهال وام‌های کشاورزی بدون اولویت‌بندی و تعیین شرط، مصوبه نیازمند بازنگری محسوب می‌شود.
 - نحوه فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی:** یکی از مصوبات مهم کمیسیون تلفیق، قاعده‌گذاری نرخ فروش ارزهای متعلق به دولت و شرکت‌های تابعه وزارت نفت است که به تبصره ۱ الحاق شده و چهارچوب نرخ ارز مبنای معاملات دولت را تعیین کرده است.
 - حوزه خودرو:** در این محور هر دو مصوبه عرضه خودرو در بورس و مجوز واردات خودروهای کارکرده از نظر کارشناسی مهم هستند.
 - بهینه سازی انرژی و قیر:** در این محور مصوبات ذخیره‌سازی گاز و تکلیف دولت به بهینه سازی با تأمین منابع لازم برای انجام آن، از مصوبات مهم بوده و مصوبه تغییر شیوه تخصیص ریالی قیر به تحویل قیر فیزیکی لازم به بازنگری و اصلاح دارد.
 - حمایت از خانواده:** تعیین سهم وام ازدواج و فرزندآوری در تبصره «۱۶» و افزایش معافیت مالیات بر حقوق از مصوبات مهم این محور هستند.
 - انضباطبخشی به مالیه دولت:** از مهمترین مصوبات در این محور می‌توان به محاسبه معادل اجاره املاک دولتی برای شفافیت هزینه فرصت آنها، قاعده‌مند کردن اختیار تخصیص بودجه سازمان برنامه و ارسال برخط اطلاعات پرداخت بودجه به مجلس اشاره کرد. گزارش‌دهی منظم و تفصیلی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز حکم مهم دیگر در این محور است.
 - شرکت‌های دولتی:** کمیسیون تلفیق در بند الحاقی «۲» تبصره «۲» احکام متعدد و مهمی برای اصلاح ساختار و شفافیت بودجه شرکت‌های دولتی مصوب کرد. در کنار این مصوبات حکم بند «ه» تبصره «۹» مبنی بر تکلیف شرکت‌ها به هزینه‌کرد (۱) درصد از بودجه جاری در امور فرهنگی، در کنار برداشت دو درصد هزینه شرکت‌های دولتی در جداول درآمدی اقدامی زیان‌بار برای عملیات اجرایی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی محسوب می‌شود.

۸. **اشتغال:** در مصوبه کمیسیون تلفیق در خصوص بند «الف» تبصره «۱۸» مصارف جدیدی به موارد طرح شده در لایحه بودجه دولت افزوده شد و نیز ساز و کار اجرایی تعیین شده توسط دولت در لایحه که بر محور «صندوق» های پیشرفت و عدالت بود با مصوبه کمیسیون، به «حساب پیشرفت و عدالت» تغییر یافت.

مقدمه

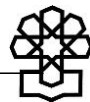
در مرحله بررسی و تصویب بودجه در مجلس شورای اسلامی همواره نقش اصلی بر عهده کمیسیون تلفیق بودجه قرار داشته است. از آن جهت که این کمیسیون با تعداد اعضای محدود و در مدت زمان بیشتری به بررسی منابع و مصارف عمومی می‌پردازد، فرصت و تمرکز بیشتری برای ارزیابی بودجه داشته و تغییرات مهم بودجه در مجلس نیز بیشتر در این مرحله انجام می‌شود. کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ نیز علی‌رغم فرصت بسیار محدود برای بررسی لایحه بودجه، تغییرات مهمی را در برخی احکام لایحه دولت اعمال کرده است. به جهت آنکه هنوز اطلاعاتی از تغییرات جداول در کمیسیون منتشر نشده است، در این گزارش تنها به بررسی اهم مصوبات کمیسیون تلفیق و ارزیابی کارشناسی آنها برای کمک به تصمیم‌گیری نمایندگان محترم در بررسی بودجه در صحن علنی اکتفا شده است. همچنین در بخش پیوست گزارش، لیست کاملی از مصوبات کمیسیون تلفیق جهت اطلاع درج شده است.

۱. اصلاحات در شبکه بانکی

یکی از مهم‌ترین ابعاد تغییرات کمیسیون تلفیق در لایحه بودجه ۱۴۰۲ تأثیر مصوبات بر موضوع ناترازی شبکه بانکی است، به طور کلی در سه بند، ناترازی شبکه بانکی به طور عمده تحت تأثیر قرار خواهد گرفت، از سه بند مذکور بند الحاقی «۲» تبصره «۵» و بند الحاقی «۱» تبصره «۱۶» اقداماتی مطلوب بوده و بند الحاقی «۲» تبصره «۱۶» اقدامی مثبت تلقی نمی‌گردد، در ادامه هر یک از بندهای مذکور مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۱. بند الحاقی «۲» - تبصره «۵» - اضافه برداشت، خط اعتباری

کمیسیون تلفیق در بندی الحاقی به تبصره «۵»، اعطای اعتبار جدید به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی توسط بانک مرکزی، در قالب خط اعتباری یا اضافه برداشت، بدون دریافت وثیقه را ممنوع کرده است. در نتیجه اجرای این حکم تقاضای اوراق دولتی افزایش خواهد یافت، همچنین با جلوگیری از استقراض بدون وثیقه بانک‌ها انضباط در شبکه بانکی افزایش و ریسک کاهش خواهد یافت، زیرا در صورت عدم بازپرداخت استقراض بانک‌ها به بانک مرکزی اوراق وثیقه توسط بانک مرکزی تملک و در بازار عرضه خواهد شد. همچنین در ادامه این بند با ملزم نمودن بانک مرکزی به انتشار عمومی میزان مانده خط اعتباری بانک‌ها به صورت ماهانه، گام مهمی در ارتقای شفافیت و نظارت‌پذیری نظام بانکی برداشته شده است. شایان ذکر است الزام به وثیقه‌گیری در قبال خط اعتباری یا اضافه برداشت بانک‌ها، در سال جاری نیز تکلیف قانونی بانک مرکزی بود، اما از کم و کیف اجرای این تکلیف اطلاع دقیقی در دست نیست.

۲-۱. بند الحاقی «۱»- تبصره «۱۶»- افزایش سرمایه بانکها

در این بند الحاقی کمیسیون تلفیق بانکهای دولتی را مجاز نمود در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی با سررسید ۵ ساله با ضمانت اصل و سود توسط دولت منتشر نمایند. منابع حاصل به عنوان افزایش سهام دولت نزد بانکهای مربوطه محسوب می‌شود.

علی‌رغم نیاز مبرم بانکهای دولتی به افزایش سرمایه، متأسفانه دولت در لایحه بودجه منابعی را برای افزایش سرمایه بانکهای دولتی در نظر نگرفته بود، در حالیکه با توجه به وضعیت کفایت سرمایه بسیار نامناسب برخی بانکهای دولتی، این اقدام ضروری بود. این بند الحاقی، بدون افزایش صریح سقف بودجه عمومی، در پی ایجاد فرصت افزایش سرمایه برای بانکها است؛ به این شکل که بانکهای دولتی مجاز به انتشار اوراق مالی اسلامی شده‌اند و در سررسید اوراق موظف به پرداخت اصل و سود آن خواهند بود ولی از آنجایی که ضامن اصل و سود اوراق دولت است در سررسید دولت موظف به پرداخت خواهد بود. این تعهد دولت به پرداخت اصل و سود در سررسید به عنوان آورده دولت لحاظ شده است و از این طریق با وجوه جمع‌آوری شده افزایش سرمایه دولت در بانکهای دولتی اتفاق خواهد افتاد. شایان ذکر است با توجه به ضمانت اصل و سود این اوراق توسط دولت، بخش اصلی بار مالی اوراق منتشره به سالهای آینده منتقل خواهد شد که لازم است دولت آن را در لوائح بودجه پیش‌بینی نماید؛ بدیهی است در صورتی که در سررسید دولت اقدام به بازپرداخت اصل و سود اوراق ننماید و بانک این وظیفه را انجام دهد منجر به خروج مجدد وجوه از بانک و افزایش بدهی دولت به بانکها و بی‌اثر شدن این افزایش سرمایه خواهد شد.

۳-۱. بند الحاقی «۲»- تبصره «۱۶»- بخشودگی جرایم و امهال وام‌های کشاورزی

کمیسیون تلفیق با الحاق بندی به تبصره «۱۶»، بانکهای عامل را مکلف کرد نسبت به بخشودگی سود و کارمزد و جرایم و دیرکرد تسهیلات پرداختی (از ابتدای سال ۱۳۹۴ تا پایان ۱۴۰۲) کلیه بهره‌برداران بخش کشاورزی خسارت‌دیده از حوادث غیرمترقبه به ویژه خشکسالی، اقدام نموده و اصل تسهیلات را تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال امهال نمایند. بار مالی ناشی از اجرای این بند توسط سازمان برنامه تضمین خواهد شد.

هرچند منحصر نمودن این بند در بخش‌های خسارت‌دیده از حوادث غیر مترقبه به ویژه خشکسالی اقدامی معقول است، اما حکم به صورت کلی بوده و عملاً منجر به بدحسابی خواهد شد، زیرا حکم مذکور بدون در نظر گرفتن این مسئله مطرح شده است که آیا متقاضیان از سال ۱۳۹۴ تا کنون از امهال استفاده نموده‌اند یا خیر. لذا این موضوع منجر به تمایل اشخاص خوش‌حساب به تمدید و امهال وام‌های کشاورزی و نیز تشویق اشخاص بدحساب به تکرار امهال خواهد شد. همچنین بسیار محتمل است بار مالی تضمین شده توسط سازمان برنامه و بودجه به بدهی دولت به بانکها تبدیل شود.

۲. نحوه فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی

۱-۲. بند الحاقی «۶» - تبصره «۱» - سازوکار و قواعد فروش ارزهای دولت و شرکت‌های دولتی

از آنجایی که ارز حاصل از صادرات نفت، فرآورده‌های نفتی، صادرات گاز و میعانات گازی در چهارچوب تبصره (۱) و تبصره (۱۴) قانون بودجه سنواتی به فروش رفته و مصرف می‌شوند لازم بود قانون بودجه، سازوکار و قواعد فروش این ارزها را معین نماید. این مهم در مصوبه کمیسیون تلفیق انجام شد تا حدود و ثغور مجاز نرخ فروش ارز نیز در کنار سقف استفاده از منابع نفتی در قانون بودجه تعیین شده باشد. نکته ای که در سالهای گذشته نیز در قالب الزام به فروش در نرخ ETS دنبال می‌شد اما نکته ویژه‌ای که در سال جاری لحاظ شد این است که تعریف نرخ ارز صادرات به عنوان مبنای معاملات ارزهای دولت و شرکت‌های تابعه وزارت نفت نیز در متن قانون تصریح شد و ضمانت اجرا نیز برای آن در نظر گرفته شد.

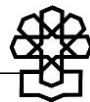
۳. خودرو

کمیسیون تلفیق در بخش خودرو دو حکم مهم، عرضه خودرو در بورس و واردات خودروی کارکرده را به لایحه بودجه ۱۴۰۲ اضافه نمود که هر دو بند با توجه به شرایط فعلی کشور اقدامی مثبت تلقی می‌شود.

۱-۳. بند الحاقی «۱۳» - تبصره «۶» - عرضه خودرو در بورس کالا

مهم‌ترین تصمیم در بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۶»، آن است که شورای رقابت موظف شده است با سه شاخص (آنالیز قیمت خودروها به صورت سالیانه، به‌روزرسانی قیمت به صورت سه‌ماهه بر اساس تورم بخشی خودرو و لحاظ هزینه‌های مالی و تحقیق و توسعه مرتبط با تولید) قیمت‌های جدید خودروها را اعلام کند. همچنین شرکت‌های خودروسازی داخلی را موظف می‌کند براساس برنامه تولیدی مصوب شورای رقابت، خودروهای خود را از طریق بورس کالا عرضه کنند، در این مصوبه ۸۵ درصد مابه‌التفاوت قیمت کشف شده در بورس کالا و قیمت تعیین شده توسط شورای رقابت، به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.

واگرایی قیمت کارخانه‌ای خودرو از قیمت‌های بازار، شرکت‌های تولیدکننده را زیان‌ده ساخته و رانت بزرگی به نفع دلالتان و واسطه‌گران رقم زده است. با وجود عرضه بسیار محدود خودرو در بورس کالا در طول سال ۱۴۰۱، تجربه رقابت شفاف و سالم نشان می‌دهد قیمت‌های کشف شده بورس کالا بسیار کمتر از قیمت بازار است. لذا با مصوبه کمیسیون تلفیق، واسطه‌های غیرضروری و رانت‌های پنهان حذف می‌شود. علاوه بر آن، خودروسازان نیز با افزایش دریافتی ناشی از افزایش قیمت کارخانه و نیز دریافت بخشی از مابه‌التفاوت می‌توانند نیازهای سرمایه‌گذاری و تحقیق و توسعه خود را پوشش دهند. پیشنهاد می‌شود منابعی که دولت از این محل کسب می‌کند نیز در راستای حل مشکلات حوزه خودرو و حمل نقل مانند نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی مصرف شود.

۲-۳. بند الحاقی «۳» - تبصره «۷» - واردات خودرو کارکرده

در این بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۷»، به وزارت صمت اجازه داده شده است تا نسبت به ثبت سفارش واردات انواع کشنده کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس، ون و سواری مورد نیاز، وفق قوانین و مقررات موجود با عمر کمتر از پنج سال اقدام نماید.

واردات خودروی کارکرده در شرایط فعلی اقتصاد ایران از چند منظر مهم تلقی می‌شود، اول اینکه با توجه به ارزان تر بودن این خودروها و محدودیت منابع ارزی در شرایط فعلی، با منابع ارزی مشخص عملاً امکان واردات خودروی بیشتری وجود خواهد داشت. همچنین با توجه به پایین تر بودن قیمت خودروی کارکرده و تفاوت زیاد آن با قیمت خودروی صفر در خارج از کشور (بیشتر از اختلاف موجود در داخل) امکان عرضه خودرو با قیمت مناسب تر به بازار وجود دارد، لذا به طور کلی این اقدام مثبت تلقی می‌شود. البته باید توجه داشت که واردات خودرو کارکرده دارای ملاحظات مهمی نظیر خدمات پس از فروش و تأمین قطعات، نحوه بازرسی و اطمینان از سالم بودن خودرو قبل از شماره گذاری و تغییر در نظام تعرفه‌ای به نحوی که تولید داخل لطمه نبیند مطرح است که می‌بایست در قالب آیین‌نامه به آنها پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود در تکمیل این حکم ملاحظات ارزی به نحو جامع‌تری دیده شود. به این شکل که بانک مرکزی موظف شود با توجه به شرایط ارزی کشور، سقف ارزی واردات خودرو سواری نو و یا دست دوم و همچنین قطعات منفصله خودرو (اعم از CKD و SKD) را تعیین و به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نماید و این وزارتخانه تخصیص ارز به روش‌های فوق‌الذکر را در سقف اعلام شده مدیریت نماید.

۴. بهینه‌سازی انرژی و تخصیص قیر

در راستای بهینه‌سازی مصرف انرژی و رفع ناترازی‌های موجود در کشور احکام مهمی در کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۲ به تصویب رسیده است. اما از سوی دیگر، سازوکار تخصیص قیر به دستگاه‌های اجرایی که در لایحه دولت نسبت به سال‌های گذشته اصلاح شده بود، به موجب مصوبه کمیسیون تلفیق به شکل تهاثری و مسئله‌دار گذشته بازگشت.

۱-۴. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱» - اخذ عوارض آلاینده‌گی و هدررفت گاز طبیعی از شرکت‌های تابعه وزارت نفت

با الحاق یک بند به تبصره «۱» لایحه بودجه، وزارت نفت مکلف شد از طریق شرکت‌های تابعه خود اقدام به جمع‌آوری گازهای همراه نفت و گاز مشعل نماید، در غیر این صورت شرکت مرتبط از محل منابع داخلی خود باید معادل ۵۰۰۰ ریال به ازای هر مترمکعب هدررفت این گازها، عوارض آلاینده‌گی به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. همچنین، شرکت‌های وزارت نفت مکلفند نسبت به کاهش تلفات شبکه در زنجیره انتقال و توزیع گاز طبیعی به زیر چهار درصد اقدام نموده و در غیر اینصورت به ازای هر مترمکعب هدررفت گاز طبیعی در شبکه سراسری، عوارضی به میزان ۵۰۰۰ ریال به حساب خزانه داری کل پرداخت نماید.

حجم گازهای مشعل (که سوزانده می‌شود) سالانه ۱۷ میلیارد مترمکعب و معادل کل صادرات گاز (حدود ۶ میلیارد دلار) و دو برابر گاز تحویلی به صنعت فولاد است. برای رفع این مسئله صنایع بزرگ می‌توانند بجای دریافت گاز از

طریق احداث واحد جمع آوری گاز همراه تأمین شوند. راهکار دیگر دریافت عوارض محیط زیستی بر سوزاندن گازهای همراه به میزان متر مکعبی یک سنت است.

علیرغم تکلیف قانونی شرکت‌های تابعه وزارت نفت برای کاهش اتلاف انرژی در سال‌های گذشته، تا پیش از این سازوکار انگیزشی مناسبی که نوعی ضمانت اجرا برای تکالیف مذکور باشد، تعیین نشده بود. مصوبه کمیسیون تلفیق اقدام مثبتی جهت ایجاد بستر انگیزشی مناسب برای اجرای تکالیف قانونی بهینه‌سازی انرژی است. با توجه به ناترازی نگران‌کننده انرژی در کشور به خصوص گاز طبیعی، توجه به طرح‌های کاهش تلفات گاز امری ضروری است که کمیسیون تلفیق به درستی به آن پرداخت است.

۲-۴. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۴» - افزایش قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و بالادستی نفت و گاز

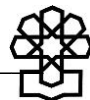
بر اساس بند الحاقی کمیسیون تلفیق به تبصره «۱۴»، قیمت نفتگاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز بابت سوخت، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) متوسط بهای نفتگاز صادراتی تعیین می‌گردد. بر اساس برآورد مصرف نفتگاز صنایع مذکور، حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان درآمد از این محل حاصل می‌شود که بر اساس همین بند الحاقی به مصارف مشخص شده‌ای خواهد رسید^۱.

با توجه به تفاوت قیمتی نفتگاز تحویلی به معادن و نفتگاز صادراتی انگیزه قاچاق سوخت به شدت افزایش می‌یابد. برخی دارندگان پروانه بهره‌برداری بدون انجام هیچگونه فعالیت معدنی اقدام به فروش گازوئیل یارانه‌ای می‌نمایند و از این طریق حقوق دولتی تعیین شده را نیز می‌پردازند. در اصل این معادن بدون استخراج و فروش مواد معدنی، در آمار موجود در وزارت صمت به عنوان معادن فعال ثبت شده‌اند. در این شرایط هیچگونه انگیزه‌ای برای بهره‌برداران در راستا افزایش بهره‌وری و استفاده از فناوری‌های روز جهت کاهش مصرف انرژی باقی نمی‌ماند. انتظار می‌رود با مصوبه کمیسیون تلفیق و کاهش قاچاق نفتگاز، نیاز به واردات گازوئیل کاهش یافته و بخشی از ناترازی موجود رفع شود. همچنین در صورت اجرای حکم به دلیل نیاز کمتر به واردات، بهبود منابع تبصره «۱۴» قابل پیش‌بینی است.

۳-۴. اصلاح بند «الف» تبصره «۱۴» - اختیار عمل دولت برای تصمیم‌گیری در خصوص نرخ گاز صنایع جزء «۱» بند «الف» تبصره «۱۴» با اصلاحی همراه شد که مطابق با آن دولت مجاز است جهت حمایت از صنایع، نسبت به تعدیل نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع مشروط به عدم کاهش منابع مذکور در صدر این جزء اقدام نماید.

۱. منابع حاصل صرف موارد زیر می‌شود:

۱. به میزان پنج درصد (۵٪) از طریق سازمان زمین شناسی و اکتشاف معدنی کشور بابت تجهیز ناوگان برداشت ژئو فیزیک و تهیه نقشه های پایه زمین شناسی
 ۲. به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت برای نوسازی ناوگان حمل و نقل معدنی کشور، تأمین تجهیزات مورد نیاز اکتشاف و استخراج و تجهیز زیرساخت های مورد نیاز معادن.
 ۳. به میزان بیست درصد (۲۰٪)، از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت اعطای یارانه ارتقای فناوری به معادن مشمول این بند.
 ۴. به میزان چهل درصد (۴۰٪) به وزارت نفت جهت تکمیل پتروپالایشگاه‌های در دست احداث موضوع بند (د) این قانون (قانون بودجه ۱۴۰۲)

اگرچه این اصلاح اختیار تعیین قیمت گاز طبیعی صنایع را به دولت سپرده و آن را به عدم کاهش منابع مقید کرده است، اما پیش‌بینی می‌شود نرخ گاز صنایع نسبت به فروض لایحه بودجه کاهش یابد. کما اینکه در سال ۱۴۰۱ نیز قانون بودجه سقف نرخ گاز خوراک پتروشیمی‌ها را برابر نرخ گاز صادراتی در نظر گرفته بود اما دولت جهت حمایت از صنایع، سقف ریالی ۵ هزار تومانی اعمال نموده است.

۴-۴. بند الحاقی «۲» تبصره «۱» و بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» - تأمین مالی بهینه‌سازی انرژی

براساس مصوبه کمیسیون تلفیق بند الحاقی «۲» تبصره «۱» مقرر شد تا حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی با سرمایه اولیه ۳۰ هزار میلیارد تومان از محل منابع داخلی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت تشکیل شود. منابع این حساب صرفاً می‌بایست برای اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و نیز ارائه تضمین به سرمایه‌گذاران طرح‌های بهینه‌سازی اختصاص یابد. همچنین با استفاده از این منابع خرید گواهی‌های صرفه جویی انرژی مجاز است.

در بند الحاقی «۴» تبصره «۱۴» نیز مقرر شد وزارت نفت از طریق شرکت‌های زیرمجموعه تا میزان ۱۵ هزار میلیارد تومان از منابع در نظر گرفته شده برای این موضوع در بند «الف» تبصره (۱۴) نسبت به صورت صدور حواله فرآورده صادراتی و فروش داخلی گاز طبیعی با قابلیت فروش به صنایع مصرف کننده اقدام نماید.

دولت می‌بایست تمهیداتی بیاندیشد که منابع بازگشت سرمایه ماده (۱۲) و طرح‌های بهینه‌سازی در اولویت اول پرداخت قرار گرفته و با اولویت طرح‌های بهینه‌سازی بخش ساختمان (عایق کاری، دو جداره کردن پنجره‌ها، سیستم‌های هوشمند) و بهینه‌سازی در صنایع، این تعهدات پرداخت شوند. متأسفانه در سال‌های اخیر دولت به تعهدات خود در این موضوع عمل نکرده است. در این راستا دو حکم فوق‌الذکر می‌تواند به الزام دولت به بازپرداخت تعهدات خود کمک نماید.

۴-۵. بند الحاقی «۴» به تبصره «۱» - ذخیره سازی گاز

طبق مصوبه کمیسیون تلفیق سال ۱۴۰۲ وزارت نفت مکلف به سرمایه‌گذاری جهت افزایش ذخیره‌سازی گاز کشور و نصب و جایگزینی شمارشگرهای هوشمند گاز طبیعی از طریق شرکت‌های زیرمجموعه شده است. با توجه به آنکه ناترازی فعلی گاز ناترازی فصلی هست که باعث بروز مشکلات اخیر در کشور شده است به این معنا که تولید گاز در فصل گرما مازاد دارد و در فصل سرما در نقطه اوج مصرف کمبود گاز داریم. لذا لازم است در فصل گرم سال ذخیره سازی انجام شود و در فصل سرد سال از ذخایر استفاده شود. مطابق محاسبات با ۱۰ درصد مصرف ذخیره سازی در کشور کمبود گاز زمستان قابل حل است.

۴-۶. اصلاح بند «ک» تبصره «۱» - سازوکار قیر تهاتری به جای تخصیص ریالی

در بند «ک» تبصره «۱» لایحه بودجه دولت، به وزارت نفت اجازه داده شده بود تا نسبت به فروش مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) از محل تحویل نفت خام به پالایشگاه‌ها تا سقف ۱۹ هزار میلیارد تومان اقدام کرده و درآمد حاصله را به صورت نقدی توسط سازمان برنامه و بودجه به منظور آسفالت راه‌های فرعی و روستایی به دستگاه‌های اجرایی تخصیص

دهد. کمیسیون تلفیق بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را تنفیذ کرده و با متن لایحه دولت جایگزین نمود. در نتیجه این جایگزینی، سازوکار پرداخت درآمد مورد نیاز برای آسفالت و بهسازی راه‌ها از روش نقدی به روش تهاتری تغییر می‌کند. به این صورت که دستگاه‌های اجرایی همانند وزارت راه و شهرسازی قیر مورد نیاز خود را رایگان دریافت کرده و در اختیار پیمانکاران طرف معامله قرار می‌دهد. علاوه بر تغییر مذکور، مبلغ اختصاص یافته برای تحویل رایگان از ۱۹ هزار میلیارد تومان به ۲۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. بر اساس اصلاحیه کمیسیون تلفیق، وزارت نفت مکلف است فارغ از قیمت معاملاتی مواد اولیه قیر در بازار، مابه‌التفاوت قیمت هر تن ۷۵۰۰ تومان با قیمت‌های معاملاتی در بورس را با اعمال تخفیف در خوراک پالایشگاه‌ها جبران نماید. همچنین در صورت کاهش قیمت معاملاتی قیر از سطح ۷۵۰۰ تومان، مقدار قیر تحویلی به دستگاه‌ها افزایش می‌یابد.

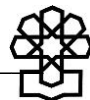
با توجه به گزارش‌های متعدد فساد در سازوکار قیر رایگان تهاتری، تخصیص اعتبار ریالی به دستگاه‌های اجرایی جهت تهیه قیر در لایحه بودجه گامی مثبت بود. قیر رایگانی که دستگاه‌های اجرایی در اختیار پیمانکاران طرح‌های عمرانی راه قرار می‌دهند، در برخی موارد به هدف اصابت نکرده و به خارج از کشور قاچاق می‌گردد. همچنین مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) در ترکیب با موادی دیگر حتی ممکن است از مبادی رسمی بازرگانی صادر شود. لذا بازگشت مصوبه کمیسیون تلفیق به سازوکار قیر تهاتری به لحاظ کارشناسی مورد تأیید نیست. از سوی دیگر، بار مالی ناشی از اجرای سازوکار جدید قیر تهاتری با تعیین قیمت ثابت ۷۵۰۰ تومانی برای دولت، غیرقابل ارزیابی و خارج از سقف و ارقام بودجه است. توضیح آنکه بنابر مصوبه کمیسیون تلفیق، دولت مکلف است ۳.۳ میلیون تن قیر رایگان در اختیار دستگاه‌های مرتبط قرار دهد. این در حالی است که با توجه قیمت معاملاتی وکیوم باتوم در بازار، هزینه تأمین قیر افزایش خواهد یافت. چنانچه قیمت وکیوم باتوم افزایش یابد ممکن است حتی با اعمال تخفیف خوراک پالایشگاه‌ها، بدهی دولت تسویه نگردد و در نتیجه بدهی‌های دولت به پالایشگاه‌ها افزایش می‌یابد.

۵. سیاست‌های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۲ در راستای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوباتی داشته است، که دو بند مهم آن در ادامه مورد بررسی قرار گرفته است.

۱-۵. بند الحاقی «۲» - تبصره «۶» - معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت

کمیسیون تلفیق با الحاق یک بند به تبصره «۶» لایحه بودجه، مشوق مالیاتی قابل توجهی برای تولد فرزند سوم به بعد در نظر گرفت. مطابق مصوبه کمیسیون، میزان (سقف) معافیت مالیات اشخاص حقیقی (مالیات بر حقوق) به‌ازای فرزند سوم و بیشتر که از آبان ماه سال ۱۴۰۰ به بعد متولد شده اند، به‌ازای هر فرزند مشمول به میزان پانزده درصد افزایش می‌یابد. به عبارت ساده‌تر اگر فردی پس از آبان ۱۴۰۰ دارای فرزند سوم شود، سقف معافیت مالیاتی سالانه موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که در لایحه هشتاد و چهار میلیون تومان (ماهانه ۷ میلیون تومان) تعیین شده بود به حدود نود و هفت میلیون تومان (ماهانه ۸ میلیون تومان) افزایش خواهد یافت و فرد

برای حقوق دریافتی کمتر از این مقدار در یکسال مالیات پرداخت نخواهد کرد. در راستای حمایت از تشکیل خانواده آسان، افزایش نرخ باروری، رفع موانع ازدواج و ... رویکرد بند مورد تأکید است. اگرچه باید ملاحظات آمایش سرزمینی در این حکم قید شود در غیر اینصورت با توجه به سوابق موجود، به دلیل مغایرت با بند «۹» سیاست کلی جمعیت مبنی بر «باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی» محل ایراد است.

۲-۵. اصلاح تبصره «۱۶» - تسهیلات تکلیفی

در راستای سیاست‌های حمایت از خانواده و جوانی جمعیت یکی از تغییرات بارز لایحه بودجه ۱۴۰۲ اصلاح کل تبصره «۱۶» است. در متن لایحه سقف کلی تسهیلات قرض‌الحسنه ۲۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده بود که از این مبلغ ۱۰۵ هزار میلیارد تومان به تبصره «۱۸» اختصاص یافته بود و تنها ۹۵ هزار میلیارد تومان برای تسهیلات ازدواج، فرزندآوری و ... که در قوانین دائمی تصریح شده اند، اختصاص یافته بود؛ این درحالیست که در گزارش کمیسیون تلفیق ۲۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض‌الحسنه در تبصره «۱۶» و ۱۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات قرض‌الحسنه در تبصره «۱۸» در نظر گرفته شده است. همچنین در متن لایحه مبالغ تسهیلات فوق‌الذکر در سال ۱۴۰۲ تعیین نشده بود و به تصمیم آتی هیئت وزیران واگذار شده بود، لیکن در مجلس ارقام مربوطه عموماً با رشد ۵۰ درصدی نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۱ تصویب شده است (این درحالیست که در قوانین دائمی به افزایش مبالغ با تورم تأکید شده است و نه بیش از آن). در متن جدید این تبصره وام‌های قرض‌الحسنه متنوعی در نظر گرفته شده است. در بند (الف) منابع و مصارف تسهیلات قرض‌الحسنه اجتماعی بیان شده و در جزءهای مختلف، گروه‌های حائز شرایط این وام‌ها و مبالغ آن‌ها ذکر شده است. مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق، بانک مرکزی مکلف شده است ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه اعم از جاری و پس‌انداز، به شرح ذیل اختصاص دهد:

۱. تسهیلات ازدواج: اختصاص ۱۸۰ میلیون تومان برای هریک از زوجین. در صورتی که زوج زیر ۲۵ سال یا زوجه زیر ۲۳ سال باشد وام مربوطه ۲۲۰ میلیون تومان است.
 ۲. تسهیلات فرزندآوری: برای فرزندان متولد ۱۴۰۰ به بعد برای فرزند اول ۳۰ میلیون تومان، فرزند دوم ۶۰ میلیون تومان، فرزند سوم ۹۰ میلیون تومان، فرزند چهارم ۱۲۰ میلیون تومان و فرزند پنجم به بعد ۱۵۰ میلیون تومان.
 ۳. تسهیلات ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن: ۲۰۰ میلیون تومان برای خانوارهای فاقد مسکن که از ابتدای سال ۹۹ صاحب فرزند سوم یا بیشتر می‌شوند.
 ۴. تأمین جهیزیه کالای ایرانی: مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال از منابع این تبصره با معرفی ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان و کمیته امداد برای تأمین جهیزیه اختصاص می‌یابد.
- در بند (ب) نیز احکام تنظیمی مصوب شده تا از تخصیص وام‌های مذکور اطمینان حاصل شود. الزام بانک‌ها به روش‌های سهل‌گیرانه توثیق و مکلف کردن بانک مرکزی به انتشار عمومی آمار وام‌های پرداختی، بخشی از این احکام تنظیمی است.

۶. احکام انضباط بخش به مالیه دولت

۱-۶. بند الحاقی «۷» - تبصره «۱۱» - محاسبه معادل اجاره املاک دولتی

بر اساس این بند دولت مکلف شده است نرخ اجاره‌بهای املاک و مستغلات دولتی ثبت شده در سامانه سادا را محاسبه و به صورت اطلاعی منتشر نماید. این اقدام می‌تواند هزینه فرصت املاک دولتی در اختیار دستگاه‌ها را برای تصمیم‌گیران و مردم شفاف و روشن کرده و عامل ترغیب دولت به مولدسازی دارایی‌های تحت تملک باشد.

۲-۶. بند الحاقی «۱» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پیشبرد طرح‌های عمرانی

کمیسیون تلفیق در بند الحاقی «۱» به این تبصره، سازمان برنامه و بودجه را مکلف به گزارش‌دهی اجرای طرح‌های عمرانی که هزینه آن از محل بودجه عمومی تأمین می‌شود، نمود. مطالعات توجیهی، پیشرفت عملیات اجرایی، مشکلات اجرای طرح‌ها و پیشنهاد در جهت رفع این مشکلات، مقایسه پیشرفت، کارهای ناتمام در دوره برنامه و... از مهمترین مواردی هستند که می‌بایست گزارش شوند.

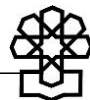
این بند از این نظر مهم تلقی می‌شود که بخش قابل توجهی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) که در خارج از پیوست ۱ (متفرقه و استانی) آورده شده است فاقد اطلاعات شفاف و عملکردی بوده و از این نظر بند مذکور در راستای ارتقای نقش نظارتی مجلس اقدام بسیار مهمی به‌شمار می‌رود. همچنین میزان پیشرفت عملیات اجرایی طرح‌های پیوست (۱) نیز شفاف نبوده و لذا امکان نظارت بر آنها محدود است. علاوه بر موارد مذکور، به دلیل آنکه مدت زمان زیادی از شروع برخی از طرح‌های عمرانی می‌گذرد محتمل است بسیاری از این طرح‌ها در برهه کنونی از توجیه مناسبی برخوردار نباشند که با دسترسی به طرح‌های توجیهی آنها قابل ارزیابی است.

۳-۶. بند الحاقی «۲» - تبصره «۱۹» - نظارت بر پرداخت ردیف‌های جداول بودجه

کمیسیون تلفیق در بخش نخست این بند وزارت اقتصاد را مکلف به ارائه بر خط اطلاعات کلیه پرداخت‌های صورت گرفته از محل بودجه عمومی و هدفمندی یارانه‌ها به تفکیک ردیف‌های مصوب در جداول ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰ و پیوست یک قانون بودجه، به مجلس شورای اسلامی نموده است.

در توضیح این بخش باید عنوان نمود که در حال حاضر دولت فقط گزارش دریافت و پرداخت‌های کلان بودجه را به مجلس ارائه می‌دهد، و عملکرد جزئیات بودجه عملاً گزارش نمی‌شود، این مسئله توان نظارتی مجلس را به شدت کاهش داده است. بند مذکور با تکلیف به ارائه دریافت‌ها و پرداخت‌های جداول مذکور، قدرت نظارت مجلس را افزایش خواهد داد.

براساس بخش دوم حکم مصوب، سازمان برنامه و بودجه مکلف است به گونه‌ای عمل نماید که در سال ۱۴۰۲ تفاوت درصد تخصیص هریک از ردیف‌های اصلی جدول شماره ۷ بودجه (به جز حقوق و مزایای کارکنان شاغل و

بازنشسته) حداکثر ۲۰ درصد و ردیف‌های متفرقه (جدول ۹) حداکثر ۳۰ درصد باشد. ابلاغ تخصیص اعتبار موقوف و منوط به صدور مصوبه کمیته تخصیص موضوع ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه است.

این بخش نیز در راستای انضباط بخشی به عملکرد تخصیص اقدام مهمی است، زیرا مجوز تخصیص در قانون برنامه و بودجه در کنار امکان جابه‌جایی ردیف‌ها در سایر قوانین، عملاً منجر به این شده است که میزان تخصیص به دستگاه‌ها و ردیف‌های بودجه‌ای در انتهای سال بدون قاعده مشخص و بسیار متفاوت با قانون بودجه مصوب باشد. لذا تعیین سقف تفاوت درصد تخصیص می‌تواند به عملکرد سازمان برنامه و بودجه انضباط بیشتری دهد.

۴-۶. بند الحاقی «۱» - تبصره «۲۰» - انضباط بخشی به صندوق‌های بازنشستگی

مصوبه کمیسیون تلفیق در این بند دارای دو محور بسیار مهم در راستای انضباط بخشی به صندوق‌های بازنشستگی است. در محور نخست این تبصره، کلیه صندوق‌های بازنشستگی مکلف شدند تا خرداد ۱۴۰۲، اقدام به انتشار محاسبات بیمه‌ای و وضعیت پایداری مالی در افق ۵ ساله و بودجه مصوب و عملکرد مالی به تفکیک سرفصل‌های مندرج در بودجه مصوب خود نمایند. این اقدام در راستای شفافیت بخشی اقدام مثبتی لحاظ می‌گردد، زیرا در حوزه صندوق‌های بازنشستگی، نهاد تنظیم‌گری وجود نداشته و این اقدام عملاً گامی مهم در راستای حرکت به این سمت تلقی خواهد شد.

در محور دوم این بند نیز سازمان تأمین اجتماعی مکلف شده است از شهریورماه سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود، با پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذینفع نهایی از این حساب، با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه پرداخت، برای پرداخت مخارج اقدام نمایند. این بخش نقش مهمی در تقویت نظارت و شفافیت درآمدها و هزینه‌های سازمان تأمین اجتماعی خواهد داشت و پیشنهاد می‌شود در بودجه سال‌های آتی نیز تنفیذ شود.

۷. شرکت‌های دولتی

۱-۷. بند الحاقی «۲» - تبصره «۲» - احکام انضباطی شرکت‌های دولتی

کمیسیون تلفیق لایحه بودجه کلیه احکام بند «ل» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را در لایحه بودجه ۱۴۰۲ عیناً تنفیذ نمود. این اقدام در کل مثبت ارزیابی می‌گردد البته در این میان برخی از احکام در عمل اجرایی شده و نیاز به تکرار آنها نبود و برخی نیز در لایحه دولت درج شده و لزومی به تکرار آنها وجود نداشت اما در عمل تمام احکام سال پیش تکرار شده است. به علاوه، تعداد محدودی از احکام نیز مستلزم برخی اصلاحات جزئی بود که از آن غفلت شده است.

۲-۷. بند «ه» - تبصره «۹» - اختصاص بخشی از بودجه هزینه‌ای شرکت‌های دولتی برای فعالیت‌های فرهنگی

کمیسیون تلفیق با اصلاح بند «ه» تبصره «۹» لایحه بودجه، شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت را مکلف به هزینه‌کرد ۱ درصد از بودجه جاری خود برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی نمود. این بند در لایحه دولت به شکل متفاوتی درج شده بود. کمیسیون تلفیق در این بند دو تغییر ایجاد کرد، نخست اینکه به جای دستگاه‌های اجرایی عبارت «شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در این

قانون» آمده است، که این تغییر محدوده شمول حکم لایحه دولت را محدود به شرکت‌ها نموده و از این منظر تغییری منفی تلقی می‌گردد. تغییر دوم نیز درج عبارت «مکلف» به جای «مجاز» است.

تبدیل اختیار به تکلیف در مورد شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، یک اقدام کاملاً غیرکارشناسی تلقی می‌گردد زیرا عملاً بخش عمده هزینه این شرکت‌ها، هزینه‌های بهای تمام شده (همچون مواد اولیه، کارمزد تسهیلات و...) بوده و صرف درصدی از هزینه شرکت برای یک امر خاص، در حکم مصوب دارای منطق کارشناسی نیست. برای نمونه بخش عمده‌ای از هزینه پالایشگاه‌ها خرید نفت خام بوده که اختصاص درصدی از این هزینه برای فعالیت فرهنگی عملاً مغایر ماهیت فعالیت شرکت است. این حکم در تناقض با فعالیت تجاری شرکت‌های دولتی بوده و در صورت اصرار بر چنین تکالیفی، حداقل می‌بایست سایر دستگاه‌های اجرایی (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) مشمول حکم باشند زیرا ماهیت بودجه دستگاه‌های فوق با اینگونه تکالیف دارای سازگاری بیشتری است.

مسئله فوق در کنار برداشت دو درصد از هزینه‌های شرکت‌های دولتی جهت مصارف بودجه عمومی که در جداول درآمدی بودجه دیده شده است، آسیب مهمی به فعالیت‌های تجاری شرکت‌های دولتی وارد خواهد آورد.

۸. اشتغال

۱-۸. اصلاح تبصره «۱۸» - اشتغال

مطابق با مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ مصارف جدیدی (نظیر هیئت امنای حساب‌های استانی عدالت و پیشرفت، کمیته امداد، سازمان بهزیستی، بنیاد برکت و صندوق نوآوری و شکوفایی، وزارت ورزش و جوانان، هیئت حمایت از صنایع و ...) به موارد طرح شده در لایحه بودجه دولت افزوده شد. همچنین ساز و کار اجرایی تعیین شده توسط دولت در لایحه که بر محور «صندوق»های پیشرفت و عدالت بود با مصوبه کمیسیون، به «حساب پیشرفت و عدالت» تغییر یافت. دستگاه مسئول و ناظر این تبصره در لایحه دولت وزارت رفاه تعیین شده بود که در کمیسیون تغییر نکرد.

سیر تحول تبصره «۱۸» قوانین بودجه سنواتی طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ نشان‌دهنده چرخش‌های سیاستی مختلف آن در رویکرد کلی، متولی اجرا، ساختار اجرایی، ترکیب و میزان منابع و ... بوده است، لایحه بودجه ۱۴۰۲ و مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ هم در ادامه همان مسیر تدوین شده است. آسیب‌شناسی اجرای بند «الف» تبصره «۱۸» قوانین بودجه طی سال‌های اخیر نشان می‌دهد که به دلیل پراکندگی اهداف، تغییرات مکرر فرآیند اجرا و عدم انباشت تجربه، منابع مالی غیرقطعی و بعضاً موهومی، عدم توجه به شروط لازم برای تولید و اشتغال (ثبات اقتصاد کلان، تسهیل محیط کسب‌وکار و ...)، عدم وجود استراتژی توسعه صنعتی و ضعف سند آمایش سرزمین، فقدان نهادهای کارآمد و نوین تأمین مالی تولید، فقدان سازمان متولی توسعه یا اشتغال خرد در کشور و تأکید بر کاهش نرخ سود تسهیلات به جای تأکید بر دسترسی بنگاه‌های توانمند به اعتبار، نمی‌توان انتظار اثربخشی و عملکرد کاملاً موفق از اجرای آن داشت.

پیوست (فهرست مصوبات کمیسیون تلفیق)

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
مآزاد درآمدهای نفتی، امور فرهنگی	در صورت تحقق درآمد مآزاد بر سقف بند ب، ۵ درصد در سقف مقرر این قانون با اولویت فصل امور فرهنگی و آموزشی به مصرف می‌رسد.	بند ج - تبصره ۱
۱۴.۵ درصد وزارت نفت، گازرسانی، کمیته امداد و سازمان بهزیستی	افزودن "گازکشی داخلی منازل مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی اقدامات" به اولویت‌های گازرسانی، از محل ۱۴.۵ درصد وزارت نفت و تا میزان ۳ هزار میلیارد تومان	بند د - تبصره ۱
قیر	عدد مربوط به تبصره از ۱۹ همت به ۲۵ همت افزایش یافته است. تغییر تحویل قیر به صورت تهاتری به جای تخصیص ریالی	بند ک - تبصره ۱
عوارض آلاینده‌گی، هدررفت انرژی	وزارت نفت مکلف است از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط خود اقدامات زیر را به عمل آورد؛ الف- به ازای هدر رفت هر متر مکعب گاز مشعل (فلر) ناشی از فعالیت کلیه واحدهای عملیاتی شرکت‌های تابعه از جمله گازهای همراه نفت و گاز مشعل واحدهای پالایش و فرآوری گاز، معادل پنج هزار (۵,۰۰۰) ریال عوارض آلاینده‌گی را از محل منابع داخلی خود به حساب خزانه داری کل کشور واریز نماید. ب- نسبت به کاهش تلفات شبکه و گازهای محاسبه نشده در زنجیره انتقال و توزیع گاز طبیعی به زیر چهار درصد (۴٪) از گاز تزریقی به خطوط انتقال اقدام و به ازای هر مترمکعب هدررفت گاز طبیعی در شبکه سراسری بیش از حد مجاز فوق الذکر، عوارضی به میزان پنج هزار (۵,۰۰۰) ریال از منابع داخلی خود به حساب خزانه داری کل پر پرداخت نماید. جدول تفصیلی درآمدهای ناشی از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی تصویب و مقرر گردید حکم مربوط به آن متعاقباً مطرح و رسیدگی شود.	بند الحاقی - تبصره ۱
گزارش عملکرد فروش نفت، گزارش نحوه هزینه‌کرد وجوه	وزارت نفت مکلف است در بازه‌های ۴ ماهه از ابتدایی سال ۱۴۰۲؛ ۱- گزارش عملکرد فروش نفت، گاز، میعانات گازی و محصولات ناشی از آن و تسهیم منابع حاصل را به شرح جدول شماره ۲۲ پیوست این قانون ۲- گزارش نحوه هزینه‌کرد وجوه مربوط به سهام شرکت ملی نفت و سایر شرکت‌های تابعه وزارت نفت، را به کمیسیون‌های انرژی و برنامه و بودجه و محاسبات ارائه نماید.	بند الحاقی - تبصره ۱
واریز سهام دولتی	حذف شد	بند ج - تبصره ۲
صندوق تثبیت بازار	عدد مربوط به صندوق تثبیت بازار از ۱۵ همت به ۱۰ همت کاهش یافت	بند د - تبصره ۲

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
بند هـ - تبصره ۳	عبارت "حداقل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات این بند جهت کمک به آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث و سوانح به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران اختصاص می‌یابد." به تبصره اضافه شد. این بند به دولت اجازه می‌دهد تا سقف دو میلیارد یورو از کمک‌های بلاعوض بین‌المللی برای جبران خسارت و پیشگیری از حوادث استفاده نماید.	کمک‌های بلاعوض بین‌المللی، جمعیت هلال احمر
بند ج - تبصره ۵	تغییر اوراق نقدی فروش نرفته به اوراق فروش نرفته (حذف عبارت "نقدی")	اوراق
بند د - تبصره ۵	اضافه شدن اجازه انتشار اوراق بابت "تامین ماشین آلات شهرهای مناطق محروم" به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته (در سقف مذکور بند د)	اوراق، شهرداری‌ها
بند د - تبصره ۵	حداقل ۶ هزار میلیارد تومان اوراق بند د (۱۲ هزار میلیارد تومان) به بافت‌های فرسوده، ساماندهی حاشیه‌نشینی، سکونت‌های غیررسمی و طرح‌های بازسازی پیرامون حرم‌های مطهر حضرت امام رضا(ع)، حضرت معصومه (س)، حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) و حضرت احمد بن موسی (ع) اختصاص می‌یابد.	شهرداری‌ها، اوراق، بافت فرسوده، اماکن مذهبی
بند د - تبصره ۵	تامین سرویس ایاب و ذهاب دانش‌آموزان استثنایی به بند د، بابت انتشار اوراق مذکور اضافه شد.	شهرداری‌ها، اوراق، دانش‌آموزان استثنایی
بند ط - تبصره ۵	بعد از عبارت تسویه و تهاتر بدهی‌های "ناشی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه ای" اضافه گردیده است.	تسویه و تهاتر بدهی‌های دستگاه‌های اجرایی
بند ط - تبصره ۵	دولت مجاز است ۴ هزار میلیارد تومان (در سقف مجوز این بند)، بابت تسویه بدهی دولت به دستگاه‌های نظامی و مطالبات طلبکاران از دستگاه‌های نظامی به صورت جمعی-خرجی تهاتر نماید.	تهاتر بدهی دولت و نظامیان با طلبکاران
بند ی - تبصره ۵	عدد مربوط به انتشار اوراق برای طرح‌های آب از ۳۰ ه.م.ت به ۴۵ ه.م.ت افزایش یافت. این افزایش ذیل سقف بند ب است و مجموع اوراق یعنی ۱۸۵ ه.م.ت افزایش نمی‌یابد.	انتشار اوراق
بند ی - تبصره ۵	عبارت "سردسیری" پس از عبارت گرمسیری، به اولویت‌های اجازه انتشار اوراق تا ۳۰ همت جهت احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام مهار و تأمین آب کشور اضافه شد.	اوراق مالی اسلامی، طرح‌های نیمه‌تمام مهار و تأمین آب کشور
بند ی - تبصره ۵	۵ هزار میلیارد تومان از سقف اوراق مالی اسلامی بند ب برای ساخت و تجهیز و تعمیر خوابگاه‌های متاهلین اختصاص می‌یابد.	اوراق، خوابگاه‌های متاهلین

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
اوراق مالی اسلامی، طرح‌های تأمین آب سیستان و بلوچستان، سواحل مکران و طرح‌های زودبازده	عبارت " طرح‌های تأمین آب سیستان و بلوچستان و سواحل مکران و طرح‌های زودبازده مهار آب‌ها در اختیار شرکت‌های وابسته و وزارت نیرو " به اولویت‌های اجازه انتشار اوراق تا ۳۰ همت اضافه شد.	
اوراق مالی اسلامی، آب و کشاورزی	<p>مبلغ ۱۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته در بندی تبصره (۵) صرف موارد زیر می‌شود؛</p> <ul style="list-style-type: none"> - زیرساخت‌های شهرک‌های کشاورزی - احداث استخرهای ذخیر آب و انتقال آب - الگوی کشت - کشاورزی قراردادی - احداث جاده بین مزارع 	
بروزرسانی بدهی‌های دولت، روش محاسبه	حذف عبارت " روش محاسبه به صورت ساده" در بروزرسانی بدهی‌های دولت	بند ل - تبصره ۵
اوراق، قرارگاه خاتم	<p>به قرارگاه خاتم الانبیا (ص) اجازه داده می‌شود تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های عمرانی و سرمایه گذاربهایی خود اوراق مالی اسلامی منتشر نماید.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است تا سقف پنجاه درصد (۵۰) مطالبات قطعی شده قرارگاه از دولت نسبت به تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق اقدام نماید. در صورت تأخیر در بازپرداخت اصل سود هر کدام از اقساط اوراق منتشره وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی مجاز به برداشت از هر یک از حسابهای قرارگاه و شرکت‌های تابعه است. بند الحاقی ۲- دولت مجاز است مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی منتشر جهت تأمین ماشین آلات آبرسانی و راه سازی و طرح‌های آب عشایری منتشر نماید.</p>	بند الحاقی تبصره ۵
اوراق اسلامی، مدارس، مدارس خیرساز، کانکسی و عشایری	دولت مکلف است که مبلغ ۱۵ همت در سقف بند ب تبصره ۵ اوراق اسلامی منتشر نماید که سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور یا اولویت تکمیل مدارس خیرساز و مدارس کانکسی و عشایری مصرف نماید.	بند الحاقی تبصره ۵- از منابع بند ب
اضافه برداشت، خط اعتباری	ممنوعیت اعطای اعتبار جدید به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی بدون دریافت وثیقه در قالب خط اعتباری یا اضافه برداشت، توسط بانک مرکزی و در دسترس عموم قرار دادن ماهانه میزان مانده خط اعتباری	بند الحاقی تبصره ۵
اوراق بهادار، بازار اولیه و ثانویه، بانک مرکزی	بانک مرکزی صرفاً مجاز به خرید اوراق بهادار منتشره از سوی خزانه در بازار ثانویه است و خرید اوراق بهادار منتشره از سوی دولت یا شرکت‌های دولتی در بازار اولیه توسط بانک مذکور ممنوع است.	بند الحاقی تبصره ۵

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
بند الف - تبصره ۶	عبارت " آبرسانی سیار " به محل خرج وجوه دریافتی حاصل از افزایش نرخ آب‌بها برای مشترکان اضافه شد.	طرح‌های آب، نرخ آب‌بها
بند ب - تبصره ۶	اضافه شدن " وزارت ورزش و جوانان و آموزش و پرورش " اضافه‌شدن این عبارت صرفاً کاکرد تأکیدی دارد. سهم ارزش افزوده تغییری نکرده‌است. صرفاً این عبارت اضافه شده تا تأکید شود علاوه بر شهرداری‌ها این دستگاه‌ها نیز در ارزش افزوده سهم دارند.	ارزش افزوده مالیات
بند ک - تبصره ۶	اضافه شدن " و خوابگاه‌های متاهلی "	انرژی
بند م - تبصره ۶	اضافه شدن " دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور "	واردات و حقوق ورودی و عوارض گمرکی
بند ن - تبصره ۶	به منظور اجرای جهش تولید، لیست آیین نامه اجرای بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ مشمول مالیات بر درآمد شده، همچنین تعیین ۵ درصد ارزش صادراتی به عنوان عوارض صادراتی و حقوق گمرکی ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی به ماخذ یک درصد اقدام خواهد شد. و جهت اجرای قانون جهش دانش‌بنیان در اختیار دبیرخانه موضوع ماده ۸ آن قانون قرار می‌گیرد. برای شرکت‌های تولیدی که مشمول مالیات این بند می‌شوند در صورت سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تحقیق و توسعه و تکمیل زنجیره ارزش و پس از تایید دبیرخانه مربوط معادل هزینه‌های انجام شده به عنوان اعتبار مالیاتی لحاظ می‌گردد.	جهش تولید، عوارض صادراتی، حقوق گمرکی، مالیات بر درآمد
بند ت - تبصره ۶	در راستای حمایت از تولید، ادبیات بند به جای به دولت اجازه داده می‌شود به کاهش می‌یابد تغییر یافته است.. اضافه شدن سال پروانه بهره برداری (سال ۱۴۰۰) اصل بند به تصویب رسد - دوسوم	کاهش مالیات واحدهای تولیدی معافیت‌های مالیاتی
بند خ - تبصره ۶	عدد مربوط قیمت روز خودرو که نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ یک درصد می‌گردند از ۱۵ میلیارد ریال به ۳۰ میلیارد ریال افزایش یافت.	مالیات سالانه خودرو
بند ذ - تبصره ۶	اضافه شدن " زمین‌های فاقد اعیان دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری در محدوده شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت " اضافه شدن " در محاسبه مالیات موضوع این بند، هر واحد مسکونی و باغ ویلا و زمین فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری در محدوده شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت یک مستغل، محسوب و جداگانه مشمول مالیات می‌باشد. "	مالیات، مالیات واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای گران‌قیمت
بند ظ - تبصره ۶	سهم ۰.۲۷ واحدی ورزش از مالیات ارزش افزوده به نسبت وصولی مالیات ارزش افزوده ۱۰۰ درصد تخصیص یافته تلقی شده و عدم پرداخت آن به منزله تصرف در اموال عمومی است.	سهم ورزش از ارزش افزوده
بند الحاقی تبصره ۶	عوارض خروج از کشور بیست درصد (۲۰) نسبت به سال ۱۴۰۱ افزایش می‌یابد	عوارض خروج از کشور

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
جرائم وصولی	درآمد حاصل از کلیه جرائم وصولی مرتبط با موضوع ماده (۹۹) قانون شهرداریها مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۴۰۱۱۹ جدول شماره (۵) این قانون واریز می شود.	بند الحاقی تبصره ۶
معافیت مالیاتی و قانون جوانی جمعیت	در راستای تحقق ماده (۱۸) قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده میزان معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب (۳۱/۴/۱۳۹۴) علاوه بر اعمال معافیت مذکور به ازای فرزند سوم و بیشتر که از آبان ماه سال ۱۴۰۰ به بعد متولد شده اند، به ازای هر فرزند مشمول پانزده درصد (۱۵) افزایش در تخفیف مالیاتی می شوند.	بند الحاقی تبصره ۶
معافیت حقوق ورودی	وزارت راه و شهرسازی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای مجاز است در راستای نگهداری راههای کشور و تجهیزات توسعه راهدارخانه ها جهت مقابله و پیشگیری نسبت به واردات ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز راهداری با عمر کمتر از پنج سال ساخت با استفاده از معافیت حقوق ورود اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره ۶
فروش اموال منقول و غیر منقول	درآمد ناشی از فروش اموال منقول و غیر منقول در اختیار سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی به استثنای اموال در اختیار ولی فقیه مندرج در ردیف شماره ۲۱۰۲۰۰ جدول شماره (۵) این قانون به مبلغ چهار هزار و چهارصد میلیارد (۴,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال افزایش می یابد.	بند الحاقی تبصره ۶
معافیت مالیاتی و عوارض، مناطق محروم	کلیه طرح (پروژه های) زود بازده و عام المنفعه که توسط نیروهای داوطلب بسیجی و بسیج سازندگی و گروههای جهادی در مناطق محروم و کم برخوردار روستایی و شهری و استانها اجراء می شود از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف است.	بند الحاقی تبصره ۶
مناطق آزاد، فقرزدایی، عوارض ورود کالا	سازمان مناطق آزاد مکلف است در راستای ایجاد اشتغال محرومین و نیازمندان بومی و به منظور زدودن فقر یک درصد (۱) منابع حاصله از وصول عوارض ورود کالا و خدمات سازمانهای مناطق آزاد را براساس بند (الف) ماده (۸۳) قان جمهوری اسلامی ایران به صورت سه ماهه از طریق ردیف شماره ۱۶۰۱۷۴ به خزانه واریز نماید خزانه داری مکلف است این مبالغ را به نسبت شصت درصد (۶۰) و چهل درصد (۴۰) به ترتیب به ردیف اعتباری کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور واریز نماید.	بند الحاقی تبصره ۶
پروانه ساختمانی	شهرداریهای شهرهای بالای سیصد هزار نفر جمعیت موظفند بابت صدور هر فقره پروانه ساختمانی اعم از مسکونی صنعتی و تجاری دو درصد (۲) علاوه بر عوارض شهرداری مربوطه از متقاضیان پروانه وصول و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل واریز نمایند.	بند الحاقی تبصره ۶
معافیتها، بسیج مستضعفین و..	- کلیه ردههای بسیج مستضعفین پایگاهها و حوزههای بسیج پایگاهها، کلانتریها و موزههای دفاع مقدس از پرداخت حق انشعاب برق گاز آب و فاضلاب معاف هستند. - کلیه ردههای بسیج مستضعفین (پایگاهها ، حوزهها نواحی و ... بسیج) از پرداخت انشعاب برق، گاز ، آب ، تلفن، فاضلاب عوارض شهرداری و شمارشگرها و کلیه خدمات دولتی و عوارض معاف هستند.	بند الحاقی تبصره ۶

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
بند الحاقی تبصره ۶	در اجرای جزء (۲) بند (ج) ماده (۸۰) قانون برنامه پنجساله ششم افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و خیرین مسکن ساز برای هر یک از افراد تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای حمایتی از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض دهیاری و شهرداری و هزینه‌های انشعاب آب، برق، فاضلاب و گاز واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنان بر اساس الگوی مصرف فقط برای یکبار معافند.	معافیت‌ها، افراد تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای حمایتی و..
بند الحاقی تبصره ۶	هزینه دادرسی شوراها حل اختلاف در دعاوی مالی معادل هشتاد درصد (۸۰) هزینه دادرسی در محاکم دادگستری تعیین می‌شود.	هزینه دادرسی
بند الحاقی تبصره ۶	درآمد پیش بینی شده برای ردیف ۱۱۰۴۰۲ (حقوق ورودی خودرو) مبلغ سی میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد.	حقوق ورودی خودرو
بند الحاقی تبصره ۶	شرکت‌های خودروسازی داخلی موظفند بر اساس برنامه تولیدی که وفق بند (۵) ماده (۵۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی به تصویب شورای رقابت می‌رسد، از ابتدای سال ۱۴۰۲ خودروهایی تولیدی خود را از طریق بورس کالا و براساس ضوابط مربوطه عرضه کنند شورای رقابت موظف است وفق بند (۵) ماده (۵۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی تا پایان فروردین ماه سال ۱۴۰۲ قیمت جدید خودروها را براساس آنالیز هزینه قیمت تمام شده و با در نظر گرفتن هزینه‌های تحقق و توسعه و هزینه‌های مالی مرتبط با فعالیت تولیدی مورد تأیید حسابرس محاسبه و در بازه‌های حداکثر سه ماهه مجدداً به روزرسانی نماید. شرکت کالا موظف است هشتاد و پنج درصد (۸۵) مابه التفاوت قیمت کشف شده در بورس کالا و قیمت شورای رقابت را به حساب نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید.	بورس خودرو
بند الحاقی تبصره ۶	افزایش ۳ هزار میلیارد تومان به حقوق ورودی خودرو و با تخصیص ۱۰۰ درصدی برای تهیه و اجرای طرح‌های هادی و بهسازی روستاها	حقوق ورودی خودرو،
بند الحاقی تبصره ۶	مبلغ ۴۴۰ میلیارد ایجاد شده از محل مازاد بر رقم لایحه در واگذاری املاک تملیکی به نسبت تحقق برای غذا و خوراک زندان اختصاص یافت.	املاک تملیکی، زندان
بند الحاقی تبصره ۶	دو درصد علاوه بر عوارض شهرداری، بابت صدور پروانه ساختمانی در سقف ۴ هزار میلیارد تومان در اختیار فرماندهی انتظامی قرار می‌گیرد.	عوارض شهرداری، پروانه ساختمانی، فرماندهی انتظامی
بند الف - تبصره ۷	تغییر " مطالبات قبل از سال ۱۳۹۷" به " مطالبات حسابرسی شده قبل از سال ۱۳۹۷" تغییر " سقف مندرج در ردیف ذی ربط جدول شماره ۸" به " تا سقف ۲۰ هزار میلیارد ریال"	تهاتر
بند ج - تبصره ۷	حذف عبارت "منتخب" از مفاد بند که تمام دستگاه‌های ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۹ قنون ۵ ساله ششم توسعه را مکلف می‌نمود حداقل ۲۰ درصد خدمات "منتخب" خود را به صورت هوشمند ارائه دهند..	هوشمندسازی
بند ه - تبصره ۷	تغییر عبارت "دولت" به " دستگاه‌های اجرایی ذیربط" در راستای واریز سهم ۱۵ درصدی حقوق دولتی معادن به خزانه معین استان	حقوق دولتی معادن
بند ز - تبصره ۷	تغییر "۱ تا ۲ درصد" اعتبارات امنیت شبکه و و زیرساخت‌ها و .. به " حداقل ۱ درصد و حداکثر دو درصد"	امنیت شبکه
بند ط - تبصره ۷	تغییر عبارت "برابر" ۱۵ درصد به " حداقل" ۱۵ درصد در تعیین حقوق ورودی رویه واردات گوشی‌های تلفن همراه خارجی بالای ۶۰۰ دلار	حقوق ورودی
بند ن - تبصره ۷	الحاق تبصره به بند؛	معادن

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
حق انتفاع، ایמידرو	<p>در جلسات شورای عالی معادن استان‌ها حسب مورد موضوعات دستور، فرماندار ذی‌ربط دعوت می‌شود.</p> <p>کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی دارای قرارداد استخراج سنگ آهن از معادنی که پروانه بهره برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و یا شرکت‌های تابعه است، موظفند بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره برداری به ماخذ حداقل پنج درصد (۵٪) میانگین وزنی قیمت فروش داخلی و صادراتی شمش فولاد خوزستان به ازای هر تن کلوخه تولیدی از معدن مربوطه را به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) پرداخت نمایند.</p> <p>در خصوص آن دسته از اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) که حق انتفاع دارنده پروانه بهره برداری (ایمیدرو) در قرارداد، از طریق سازو کار مزایده تعیین شده است، حکم این بند مجری نمی‌باشد.</p> <p>فرمول نحوه تعیین میانگین وزنی قیمت فروش داخلی و صادراتی شمش فولاد خوزستان بر اساس دستورالعملی که ظرف یکماه از ابلاغ این قانون توسط وزارت صنعت معدن و تجارت سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و ابلاغ می‌شود، مشخص می‌گردد.</p>	بند الحاقی تبصره ۷
سامانه فاکتورینگ	<p>بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلفند در چهارچوب ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، کلیه مقدمات لازم اعم از راه اندازی سامانه فاکتورینگ، ابلاغ قرارداد همسان واگذاری، تهیه دستورالعمل‌های لازم و همچنین فراهم شدن سازوکار انتقال تضامین طلب به نهادهای مالی فاکتورینگ (موضوع تبصره (۲) ماده (۸) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی) در شورای پول و اعتبار را به منظور اجرایی شدن تأمین مالی فاکتورینگ تا سقف ششصد هزار میلیارد (۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای قانون بودجه تحت مدیریت سامانه فاکتورینگ سازمان برنامه و بودجه کشور موضوع تبصره (۱) ماده (۳) آئین نامه اجرائی نحوه واگذاری مطالبات قراردادی) و همچنین طرح‌های مصوب شورای اقتصاد برای ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور و تا سقف هشتصد هزار میلیارد (۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای نهادهای عمومی، منابع داخلی شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و سایر مضمولان تبصره (۴) ماده (۳) آئین نامه نحوه واگذاری مطالبات قراردادی تحت مدیریت سامانه فاکتورینگ وزارت امور اقتصادی و دارایی فراهم نمایند.</p> <p>بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظفند گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیونهای برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.</p>	بند الحاقی تبصره ۷
واردات خودرو	<p>به منظور توسعه حمل و نقل عمومی، تنظیم بازار، کاهش مصرف سوخت، آلودگی هوا و سوانح جاده‌ای به وزارت صمت اجازه داده می‌شود با تأیید و تشخیص سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای (کاربری بین شهری) و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری کشور (کاربری شهری)، نسبت به ثبت سفارش واردات انواع کشنده کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس، ون و سواری مورد نیاز را وفق قوانین و مقررات موجود با عمر کمتر از پنج سال اقدام نماید. آیین نامه نحوه اجرای این بند توسط وزارتخانه‌های صمت، راه و شهرسازی، کشور، امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور با</p>	بند الحاقی تبصره ۷

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
	تاکید بر لزوم تأمین قطعات، خدمات پس از فروش و معاینه فنی تهیه می‌شود و حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران میرسد.	
بند الحاقی تبصره ۷	گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به تجهیز گمرکات استان‌های مرزی (با اولویت استان سیستان و بلوچستان) به دستگاه ایکس-ری اقدام نماید.	گمرک، تجهیز گمرک
بند الحاقی تبصره ۷	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است نسبت به مستندسازی و واگذاری مجوزهای بهره‌برداری از معادن از طریق مزایده عمومی و با احراز صلاحیت فنی و مالی متقاضیان اقدام نماید.	مزایده عمومی
بند الحاقی تبصره ۷	اجازه به ایدرو و ایمیدرو که مازاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهام دولت (۵۰ درصد سود ابرازی) در حساب دولتی متمرکز نماید تا صرف سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیربنایی و زیرساختی و اکتشافی و ایمنی در بخش معدن و صنایع معدنی و احیا و توسعه معادن کوچک مقیاس و اجرای طرح‌های نیمه‌تمام در مناطق کمتر توسعه یافته و محروم نماید.	ایدرو و ایمیدرو، سود ویژه سهام دولت، طرح‌های زیربنایی و زیرساختی
بند الحاقی تبصره ۷	وزارت صمت مکلف است با استفاده از ابزارهای نظارتی اعم از نقشه‌برداری، استفاده از پهباد تصاویر ماهورای، ای، باسکول (قبن)های هوشمند، سامانه‌های الکترونیکی نظارت دقیق بر میزان استخراج معادن کشور را فراهم و از معادن بازدیدهای دوره‌ای به عمل آورد.	استخراج معادن
بند الف - تبصره ۸	تغییر عبارت "مجاز است" به "مکلف است" اضافه کردن اعتبار طرح ذیل برنامه ۱۳۰۷۰۰۲۰۰ به عنوان سهم کمک بلاعوض دولت	سهم کمک بلاعوض دولت
بند ج - تبصره ۸	این بند حذف شد. مبتنی بر این بند نهاده‌های کشاورزی (کود و بذر) صرفاً به نرخ‌های مبتنی بر قیمت تمام شده و تک نرخی و یا در بورسی‌ها به نرخ‌های کشف شده عرضه می‌گردد، حمایت از تولید محصولات اساسی کشاورزی مشروط به رعایت الگوی کشت و بهبود بهره‌وری و کاهش مصرف آب شده بود.	نهاده‌های کشاورزی (کود و بذر)
بند ه - تبصره ۸	این بند حذف شد. مبتنی بر این بند بنا بود ۲۰ درصد از منابع حاصل از عوارض آلاینده‌گی به سازمان حفاظت از محیط زیست اختصاص یابد.	عوارض آلاینده‌گی، سازمان حفاظت از محیط زیست
بند ع - تبصره ۸	منابع حاصله این بند صرف احداث و تکمیل طرح‌های اولویت دار تأمین و انتقال آب شده که به اولویت‌های آن "مناطق دارای تنش آبی" اضافه شده است.	وزارت نیرو، آب، صنایع و معادن
	عبارت "آبرسانی به استان سیستان و بلوچستان" به مصارف این بخش در سقف منابع تبصره اضافه شد.	وزارت نیرو، آب
بند ف - تبصره ۸	تغییر معاف بودن سازمان محیط زیست از پرداخت هزینه‌دادرسی به "تا ۳۰ درصد هزینه دادرسی پرداخت نماید"	هزینه‌دادرسی، سازمان محیط زیست

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
صندوق توسعه	به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ یک میلیارد و هشتصد میلیون (۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع ارزی صندوق توسعه را به صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت دریافت نماید. (مشروط به اذن مقام رهبری)	بند الحاقی تبصره ۸
طرح‌های آبرسانی، هزینه قابل قبول مالیاتی، گروه‌های جهادی و خیرین	گروه‌های جهادی و خیرینی که در پروژه (طرح‌های آبرسانی روستایی با تأیید وزارت نیرو مشغول به فعالیت هستند هزینه‌های آن‌ها در پروژه طرح‌های مذکور مشمول هزینه‌های قابل قبول مالیاتی بوده و از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند.	بند الحاقی تبصره ۸
تنش آبی، آبرسانی	تکلیف به سازمان برنامه و بودجه مبنی بر شناسایی روستاهای بالای ۲۰ خانوار دارای تنش کمی و کیفی تأمین آب و یا فاقد تاسیسات آبرسانی و اضافه نمودن به طرح آبرسانی به روستاها و تکمیل مجتمع‌های اولویت‌دار (اختصاص ۲۰ درصد اعتبارات این طرح به این روستاها).	بند الحاقی تبصره ۸
تامین آب شرب از دریا	در راستای اجرای بند «خ» الحاقی به ماده ۲ قانون توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کل کشور موضوع ماده واحده قانون انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان، وزارت نیرو با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این قانون نسبت به شناسایی نقاط دارای اولویت برای تأمین آب شرب از دریا را شناسایی نماید.	بند الحاقی تبصره ۸
شرکت‌های آب منطقه‌ای، بستر رودخانه، اجاره	اجازه به شرکت‌های آب منطقه‌ای برای اجاره بستر رودخانه‌های در قالب قراردادهای یکساله	بند الحاقی تبصره ۸
	صادرات محصولات باغی از الزام به پیمان سپاری ارزی معاف می‌باشد.	بند الحاقی تبصره ۸
برداشت هزینه آب و برق مصرفی از اعتبارات در صورت عدم پرداخت	سازمان برنامه و خزانه‌داری مکلفند در صورت عدم پرداخت صورت‌حساب آب و برق مصرفی دستگاه‌های موضوع ماده (۱) قانون مناقصات نسبت به برداشت هزینه آب و برق مصرفی اعلام‌شده توسط وزارت نیرو از اعتبارات یا حساب تمرکز وجوه مربوط به بدهکار اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره ۸
صندوق رفاه، خوابگاه‌های مناهلین	تکلیف صندوق رفاه به پیش‌بینی اعتبار لازم به منظور پرداخت یارانه، سود و کارمزد تسهیلات (اولویت ساخت، خرید (این بخش اضافه شده است، و تکمیل خوابگاه‌های مناهلین) - حداقل ۱۰ درصد درآمد اختصاصی و ۱۰ درصد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بودجه سنواتی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (به استثنای موارد دارای مصرف شرعی مشخص)	بند الف - تبصره ۹
صندوق رفاه دانشجویی	افزایش عدد سقف از دو هزار میلیارد ریال به سه هزار (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) میلیارد ریال مربوط به وجوه اداره شده پرداختی از محل وام‌های شهریه دانشجویی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱ (جهت کمک به افزایش منابع مالی صندوق‌های رفاه دانشجویی)	بند ب - تبصره ۹
صندوق رفاه دانشجویان	اضافه شدن " تأمین مواد غذایی دانشجویان متناسب با سرانه دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم توسط صندوق رفاه دانشجویی به دانشگاه آزاد اسلامی " به مصارف تا سقف ۳۰۰ میلیارد تومان ، همچنین حذف "ایثارگران و فرزندان " از این بند و اختصاص وجوهی از محل منابع در قالب وام دانشجویی به دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی " براساس سرانه دانشجویی " بلامانع شد. همچنین اضافه شد؛	

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
	افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور در اولویت پرداخت وام مذکور می‌باشند و اقساط وام‌های پرداختی به این افراد پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به کار افراد پرداخت می‌شود.	
شرکت‌های دولتی، دستگاه‌های اجرایی، بودجه‌هزینه‌ای، فعالیت‌های فرهنگی	به جای دستگاه‌های اجرایی عبارت "شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت" مشمول و مندرج در قانون و پیوست‌های آن آمده است. تغییر مجاز به "مکلف" و اختصاص یک درصد (در ابتدا دو درصد بوده) از بودجه هزینه‌ای خود برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی عبارت "و توسعه و آموزش سواد رسانه‌ای" به این بند اضافه شد.	بند ۵ - تبصره ۹
یک درصد اعتبارات هزینه‌ای	اضافه شدن "اردوهای زیارتی و راهیان و راهیان تور و پیشرفت و کنگره‌ها و یادواره‌های شهدا" به محل خرج یک درصد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی ماده ۲۹	بند ۵ - تبصره ۹
تعرفه برق	اضافه شدن بخش زیر به بند ۵ تبصره ۹؛ تعرفه برق موارد موضوع این بند در مناطقی که فاقد گاز می‌باشند برابر تعرفه مصارف عمومی اشاره شده در قانون مانع زدایی صنعت برق در نظر گرفته می‌شود.	بند ۵ - تبصره ۹
تعرفه و عوارض صادراتی، پیمان سپاری ارزی	به استثنای فرش حذف شد. (اخذ هرگونه تعرفه و عوارض صادراتی و الزام به پیمان‌سپاری ارزی و تعداد بازگشت ارز حاصل از صادرات ممنوع است)..	بند ۵ - تبصره ۹
صدا و سیما، قوانین صوت و تصویر	تکلیف به سازمان صدا و سیما مبنی بر ارائه به مجلس «آیین‌نامه تخلفات سکویهای انتشار صوت و تصویر فراگیر» (حداکثر یک ماه پس تصویب قانون بودجه ۱۴۰۲) و پیش نویس لایحه «تشکیل سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر» (حداکثر سه ماه)	بند الحاقی تبصره ۹
کسری اعتبارات دیه محکومان معسر	تغییر عدد حداکثر تا "۵۰۰ میلیارد تومان" به حداکثر "۱۰۰۰ میلیارد تومان" به منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر جریمه‌های غیر عمد ناشی از تصادف	بند ۱۰ - تبصره ۱۰
زندانیان، ستاد دیه	جزء ۴- به منظور کمک به آزادی زندانیان جرائم غیرعمد و کاهش آسیب‌های اجتماعی مترتب بر خانواده ان‌ها مبلغ ۳۰۰ میلیارد تومان از مازاد بر ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده در این جز به ستاد دیه کشور اختصاص می‌یابد.	بند ۱۰ - تبصره ۱۰ بند الحاقی
حق الثبت اسناد	حق الثبت اسناد ثبت شده توسط سکوها در سامانه ثبت الکترونیک اسناد، ده درصد (۱۰) بیشتر از حق الثبت اسناد ثبت شده نزد دفاتر اسناد رسمی است و این مابه التفاوت مطالبات به عنوان درآمد، به منظور ارتقای عملکرد سامانه‌ها و بهبود فرآیندهای ثبتی در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قرار می‌گیرد.	بند الحاقی تبصره ۱۰

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
بند الحاقی تبصره ۱۰	وجوه ارزی حاصل از دعاوی و مطالبات خارجی از سوی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، تا معادل سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بابت دیون ارزی داخلی و خارجی آن وزارتخانه تسویه می‌شود. خزانه‌داری کل کشور با اعلام وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید بانک مرکزی نسبت به درج عملکرد این بند در ردیف در آمدی ۱۶۰۱۶۵ جدول شماره (۵) و هزینه ای به صورت جمعی-خرجی این قانون اقدام می‌کند.	وجوه ارزی حاصل از دعاوی و مطالبات خارجی، دیون ارزی داخلی و خارجی، وزارت دفاع . پشتیبانی نیروهای مسلح
بند الحاقی تبصره ۱۰	در راستای ماده (۲۳) قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۶/۹/۱۳۹۴ در شوراهای حل اختلاف مندرج در ردیف ۱۴۰۱۰۱ به عنوان در آمد اختصاصی تلقی می‌شود.	درآمد اختصاصی، شوراهای حل اختلاف
بند الحاقی تبصره ۱۰	شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها مجازند تا ۵ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌هایی سرمایه استان موضوع جدول (ج-۱۰) این قانون را برای احداث، تکمیل، بازسازی و تجهیز رده‌های انتظامی با اولویت پاسگاه‌ها و کلانتری‌ها اختصاص دهند.	شورای برنامه‌ریزی استان، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
بند الحاقی تبصره ۱۰	تکلیف به سازمان ثبت احوال مبنی بر امکان ثبت برخط و بروزرسانی نشانی قانونی تمامی اشخاص حقیقی را با لحاظ کلیه الزامات امنیتی بر روی پایگاه مذکور و ارائه این نشانی‌های قانونی به تمامی دستگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی	سازمان ثبت احوال، ثبت بر خط و بروزرسانی نشانی قانونی
بند الحاقی تبصره ۱۰	ممنوعیت فروش مال در محل موضوع مواد ۱۱۵ و ۱۱۶ قانون اجرای احکام مدنی به جز اموال فاسد شدنی ماده ۶۶ در صورت برگزاری مزایده و اخذ ۱۰ درصد قیمت مقرر برای شرکت در مزایده	مزایده
بند الحاقی تبصره ۱۰	مهلت اجرای آزمایشی قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی از تاریخ انقضای آن تا زمان لازم الاجرا شدن لایحه شورای حل اختلاف در سال ۱۴۰۲ تأمین می‌شود.	قانون شوراهای حل اختلاف
بند الحاقی تبصره ۱۰	مکلف نمودن "وزارت کشور، بیمه مرکزی و سایر دستگاه‌های دارای اطلاع راجع به وسیله نقلیه موتوری" علاوه بر دستگاه‌های ذکر شده برای قابلیت امکان استعلام برخط اطلاعات و سوابق وسیله نقلیه مشروط به رضایت طرفین	خودرو، استعلام سوابق وسیله نقلیه
بند الحاقی تبصره ۱۰	ده درصد حق‌الثبت افزایش یافته توسط سکوها در سامانه ثبت الکترونیک اسناد به منظور ارتقای عملکرد سامانه‌ها و بهبود فرایندهای ثبتی در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک قرار خواهد گرفت.	
بند الحاقی تبصره ۱۰	تکلیف وزارت دادگستری مبنی بر پرداخت دیه مستحقان دریافت دیه شامل مقتولان و مجروحان ناشی از عبور غیر مجاز از مرز که توسط یگان‌های ارتش، سپاه و مرزبانی و گشت‌ها، گشت(تور)های امنیتی و بازرسی بسیج و فرماندهی انتظامی و سایر حوادث مورد اصابت گلوله قرار می‌گیرند و همچنین سربازان وظیفه‌ای که در محیط پادگان در اثر حوادث مختلف کشته یا مجروح می‌شوند.	دیه، عبور غیر مجاز از مرز، سربازان وظیفه
بند الف - تبصره ۱۱	جایگزینی عبارت "طرح(پروژه)" به جای "پروژه"	مسکن مهر، مالیات

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
	افزودن " (شامل آماده سازی؛ محوطه سازی؛ زیربنایی و روبنایی) " بعد از پروژه‌های مسکن مهر	
محرومیت‌زدایی و بهسازی،	اضافه نمودن " در چارچوب طرح آزمایشی و براساس استعدادهای اقتصادی و با رعایت معیارهای زیست محیطی و مراقبت از منابع آب و خاک کشاورزی و ایمنی در مقابل سوانح طبیعی و امکان استفاده از زیرساخت‌ها و شبکه شهری و سطح‌بندی شهرهای کشور و جلوگیری از افزایش و گسترش بی‌رویه شهرها " و ساماندهی سکونت‌های واقع در " محدودده " از محل عوارش ماده ۳۹ مالیات بر ارزش افزوده و برای محرومیت‌زدایی و بهسازی این مناطق	بند ب - تبصره ۱۱
تهاتر	تغییر " عبارت بدهی قطعی شده " به عبارت " بدهی قطعی حسابرسی شده و به قیمت کارشناسی "	بند و - تبصره ۱۱
	ساتا به بند واو اضافه شود، مبتنی بر این بند برای تسویه مطالبات با بدهی‌های قطعی شده یا بابت آورده سهم دولت به دستگاه‌ها اجرا برای مبادله یا تهاتر اراضی با این سازمان‌ها اجازه داده می‌شود	بند و - تبصره ۱۱
مبادله یا تهاتر اراضی	اضافه نمودن " سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح " به بند، برای تسویه مطالبات و بدهی‌های قطعی حسابرسی شده دستگاه‌های اجرایی	بند و - تبصره ۱۱
وزارت راه و شهرسازی، مناطق محروم، طرح‌های شهرسازی	تنفیذ بند ج تبصره ۱۱ بودجه ۱۴۰۱؛ (با حذف عبارت " ورزشگاه‌های ۱۵ هزار نفری ") وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین مورد نیاز برای احداث پاسگاه، کلانتری، پایگاه و حوزه‌های مقاومت و سال‌های فرهنگی ورزشی بسیج در مناطق محروم* را به صورت رایگان در اختیار مراکز متولی در طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار قرار دهد. * مطابق با طرح‌های شهرسازی وزارتخانه متبوع و سرانه مصوب و منوط به مالکیت دولت	بند الحاقی تبصره ۱۱
وزارت راه و شهرسازی، واگذاری اراضی، سکونت‌گاه‌های غیررسمی	اجازه واگذاری اراضی در تملک وزارت راه و شهرسازی به مالکین اعیانی (با اولویت سکونت‌گاه‌های غیررسمی که قبل از ۱۳۹۴ به تصرف اشخاص درآمده و در حال بهره‌برداری است)	بند الحاقی تبصره ۱۱
نوسازی، نیروی انتظامی	مجاز بودن وزارت دفاع برای نوسازی و ساخت منازل سازمانی نیروهای مسلح را با اولویت نیروی انتظامی از طریق اخذ تسهیلات بانکی و حمایت دولت در تأمین زمین و ایجاد تسهیلات بانکی مناسب و به کارگیری منابع داخلی و فروش املاک مازاد	بند الحاقی تبصره ۱۱
زمین رایگان	تکلیف به وزارت شهرسازی که براساس سرانه مصوب، زمین مورد نیاز برای احداث پاسگاه، کلانتری، پایگاه و حوزه‌های مقاومت و سالن‌های فرهنگی ورزشی بسیج در طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار را به صورت رایگان در اختیار دستگاه‌های ذینفع قرار دهد.	بند الحاقی تبصره ۱۱
استعلام محل سکونت اشخاص	براساس این بند؛ کلیه دستگاه‌های اجرایی و خدمات‌رسان مکلف‌اند محل سکونت اشخاص حقیقی را صرفاً از سامانه ملی املاک و اسکان کشور استعلام نمایند.	بند الحاقی تبصره ۱۱

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
طرح اقدام ملی مسکن، اتاق تعاون	اجازه داده می‌شود ۲۵ درصد تولید و ساخت طرح اقدام ملی مسکن در اجرای قانون جهش تولید توسط اتاق تعاون ایران از طریق تعاونی‌های مسکن سراسر کشور صورت پذیرد.	بند الحاقی تبصره ۱۱
وزارت راه، تهاتر اراضی	مجاز بودن وزارت راه به تهاتر اراضی خود با بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شهرداری‌ها سازمان همیاری شهرداری؛ قرارگاه خاتم‌الانبیاء، ستاد اجرای بنیاد مستضعفان براساس قیمت کارشناسی و به صورت ترک تشریفات (برای اجرای پروژه‌های زیربنایی و روبنایی حمایتی تأمین مسکن)	بند الحاقی تبصره ۱۱
املاک و مستغلات ملکی دولتی،	به منظور شفاف‌سازی هزینه فرصت املاک و مستغلات دولتی و مدیریت اموال دولت، دولت مکلف است برای املاک و مستغلات ملکی دولتی در اختیار هر دستگاه اجرایی بر اساس اطلاعات ثبت شده املاک در سامانه سادا معادل اجاره بها محاسبه و به صورت اطلاعی منتشر نماید.	بند الحاقی تبصره ۱۱
اموال منقول و غیر منقول	اموال و دارایی‌های منقول و غیرمنقول که از طرف دستگاه‌های اجرایی طرح یا پروژه وزارتخانه یا موسسه دولتی یا شرکت دولتی و یا موسسه و نهاد عمومی غیر دولتی و شهرداری‌ها برای تأمین منابع مالی اجرای پروژه‌ها با قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) به صورت پرداخت غیر نقدی انجام می‌پذیرد، دستگاه‌های مذکور مجازند اسناد مالکیت را به نام واحد اجرایی ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت منتقل نمایند تا طبق ضوابط و به استناد مجوز فرمانده معظم کل قوا در بند ۳/۱۱ دستورالعمل مشارکت سپاه در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با تایید بالاترین مقام واحد اجرایی ماده ۲۲ قانون یاد شده به طلبکاران پروژه واگذار و یا به فروش برسد. وجوه حاصل از فروش، به حساب ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت واحد اجرایی مربوط واریز خواهد شد.	بند الحاقی تبصره ۱۱
واگذاری ساختمان‌های مازاد	دولت مجاز است نسبت به واگذاری ساختمان‌های مازاد سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در استان‌ها و شهرستان‌ها به سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی فاقد ساختمان در همان استان و شهرستان اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره ۱۱
سیاست‌های حمایتی	جز ۳ بند ب حذف شد. مبنی بر اجازه به بنیاد شهید و امور ایثارگران و ستاد کل نیروهای مسلح برقراری کمک معیشت دهک‌های ۱ تا ۷ از قطع کمک معیشت ۸ تا ۱۰	بند ب - تبصره ۱۲
کارانه هیئت علمی و پزشکان بالینی	... کارانه اعم از مستمر یا غیرمستمر (به استثنای کارانه اعضای هیئت علمی بالینی تمام وقت جغرافیایی و پزشکان متخصص بالینی تمام‌وقت جغرافیایی) ... طبق این حکم کارانه مستمر یا غیرمستمر اقشار مذکور از نرخ پلکان مالیات معاف می‌شود و بر اساس نرخ دائمی اعضای هیئت علمی (۱۰ درصد) محاسبه می‌شود.	بند و - تبصره ۱۲
عدم نیاز به تصویب در شورای حقوق و دستمزد برای برخی دستگاه‌ها	مستثنی شدن سازمان انرژی اتمی، نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات از دستگاه‌های موضوع بند (ج) تبصره (۱۲)	بند ح - تبصره ۱۲

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
بند ل - تبصره ۱۲	حذف بند ل تبصره ۱۲	پاداش پایان خدمت بازنشستگان، واگذاری اموال منقول و غیر منقول
بند ل - تبصره ۱۲	حذف شد. اجازه به دستگاه‌های اجرایی به پرداخت پاداش از طریق واگذاری اموال منقول و غیرمنقول	واگذاری اموال منقول و غیرمنقول
بند الحاقی تبصره ۱۲	در اجرای ماده ۴۰ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ دولت مکلف است نسبت به اعطای مزایای جانبی به گونه‌ای عمل کند که به صورت عادلانه شامل کارکنان دستگاه‌های اجرایی شود.	عدالت در اعطای مزایای جانبی
بند الحاقی تبصره ۱۲	یک جزء به بند (الف) تبصره (۱۲) الحاق می‌شود: سازمان پزشکی قانونی مجاز است نسبت به پرداخت حق محرومیت از مطب به پزشکان شاغل در سازمان مطابق آیین‌نامه اداری استخدامی وزارت بهداشت اقدام نماید.	حق محرومیت از مطب پزشکان سازمان پزشکی قانونی
بند الف - تبصره ۱۴	حذف عبارت مربوط به افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع و اضافه‌شدن عبارت زیر: دولت مجاز است جهت حمایت از منابع نسبت به تعدیل نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع مشروط به عدم کاهش منابع در صدر جزء اقدام نماید.	نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و سوخت صنایع
	اضافه‌شدن مبلغ ۸ هزار میلیارد ریال بابت مستمری خانوارهای پشت نوبتی کمیته امداد امام خمینی (ره)	مستمری خانواده‌های پشت نوبتی کمیته امداد
بند ب - تبصره ۱۴	اضافه نمودن "حمل بار" به عبارت اجرای حداقل ۵۰ درصد سامانه پایش هوشمند تردد ناوگان برای ناوگان دیزلی "حمل بار" برون‌شهری، همچنین اضافه نمودن عبارت "۱۰۰ درصد برای ناوگان اتوبوس برون‌شهری"	سامانه پایش هوشمند تردد ناوگان
بند ه - تبصره ۱۴	الحاق به بند ه - پرداخت هر گونه مبلغی تحت عنوان شرکت‌های زنجیره‌ای تأمین (برند) یا هر عنوان دیگری که صرفاً واسطه بین شرکت پخش فراورده‌های نفتی و جایگاه‌های عرضه فراورده‌های نفتی و سی ان جی می‌باشند ممنوع می‌باشد.	فراورده‌های نفتی و سی ان جی
بند الحاقی تبصره ۱۴	قیمت سوخت نفت‌گاز عرضه شده به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز، معادل (۵۰٪) متوسط بهای نفت گاز صادراتی تعیین می‌گردد.	نفت‌گاز به معادن
بند الحاقی تبصره ۱۴	قیمت نفت گاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز، بابت سوخت معادل ۵۰ درصد متوسط بهای نفت گاز صادراتی تعیین می‌گردد.	قیمت نفت گاز تحویلی به معادن، صنایع معدنی و صنایع بالادستی نفت و گاز

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
مکانیزم واریزهای هدفمندی و نظارت عملیاتی	شرکت‌های دولتی تابعه وزارت نفت موظفند تمامی دریافت‌های ارزی و ریالی منابع پیش‌بینی‌شده در قانون هدفمندی یارانه‌ها و این قانون را به حساب‌های واحد ریالی و ارزی خزانه نزد بانک مرکزی واریز نمایند... وجوه مربوط به عوارض شهرداری‌ها و ... توسط بانک مرکزی با هماهنگی خزانه‌داری شناسایی و تسهیم و تفکیک و واریز می‌شود. وزارت اقتصاد و بانک مرکزی تمامی دریافتی حاصل از هدفمندی را با نظارت کامل بر شرکت‌های دولتی با مکانیزم شناسه واریز خزانه‌داری کل واریز نمایند. وزیر نفت و رییس سازمان برنامه در اجرای نظارت عملیاتی این بند مسئولیت دارند.	بند الحاقی تبصره ۱۴
تخصیص به صندوق امداد ولایت	مبلغ ۱۰ هزار میلیارد ریال از محل مازاد درآمد هدفمندی یارانه‌ها برای پرداخت تسهیلات خرد و قرض‌الحسنه به صندوق امداد ولایت اختصاص می‌یابد.	بند الحاقی تبصره ۱۴
بازپرداخت تعهدات جزء ۵- ۱ بند (الف) تبصره ۱۴	وزارت نفت مکلف است تا سقف ۱۵۰ هزار میلیارد ریال در نظر گرفته در جزء ۵-۱ بند «الف» نسبت به بازپرداخت طرح‌های بهینه‌سازی مصرف سوخت و قراردادهای خرید تضمینی برق تجدیدپذیر از طریق صدور حواله فرآورده‌های صادراتی اقدام نماید.	بند الحاقی تبصره ۱۴
تخصیص اعتبارات ناشی از افزایش قیمت نفت‌گاز	اختصاص: ۱- به میزان ۵ درصد از طریق سازمان زمین‌شناسی بابت تجهیز و تهیه نقشه‌های پایه زمین‌شناسی ۲- به میزان ۲۵ درصد وزارت صمت برای نوسازی ناوگان حمل‌ونقل معدنی ۳- به میزان ۵ درصد جهت نوسازی سامانه هوشمند سوخت ۴- به میزان ۴۰ درصد جهت تکمیل پتروپالایشگاه‌ها	بند الحاقی تبصره ۱۴
سوخت هسته‌ای	بعد از عبارت توزیع و فروش عبارت زیر می‌آید: " و با پرداخت حقوق دولتی مطابق با ماده ۱۴ قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن "	بند ب - تبصره ۱۵
مناطق معدنی، مسئولیت اجتماعی	الحاقی به بند ب- ۱۰ درصد درآمد بند ب به عنوان مسئولیت اجتماعی در مناطق معدنی هزینه می‌گردد.	
تعرفه نیروگاهی	تعیین تعرفه نیروگاهی براساس متوسط بازدهی نیروگاه‌های حرارتی سال "۱۴۰۱" به جای ۱۳۹۹ شد.	بند د - تبصره ۱۵
الگوی مصرف	عبارت " تعداد اعضای خانوار " پیش از عبارت مساحت (متر مربع) زیر بنای ساختمان، در راستای تعیین الگوی مصرف اضافه می‌شود.	بند ز - تبصره ۱۵
آب، تبادلات انرژی با کشورهای همجوار	تکلیف به وزارت نیرو نسبت به سیاستگذاری و نظارت بر توسعه تبادلات انرژی با کشورهای همجوار پیاده سازی تفاهم نامه‌های مبادله با همسایگان در خصوص آب‌های مشترک، برنامه ریزی و کاهش خسارت‌های ناشی از تداوم خشک‌سالی‌های متوالی، به کارگیری فن‌آوری‌های نوین آب و برق و پیاده سازی حکمرانی آب و برق	بند الحاقی تبصره ۱۵

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
استفاده‌کنندگان غیر مجاز انرژی	بر اساس ماده (۴) قانون مجازات استفاده‌کنندگان غیر مجاز برق، تلفن فاضلاب و گاز مصوب ۱۰/۳/۱۳۹۶ دستگاه‌های مسئول موضوع این قانون می‌توانند در سال ۱۴۰۲ نسبت به برقراری انشعاب‌های غیردائم خدمات عمومی موضوع این قانون مطابق با تعرفه مربوط در محدوده شهرها و روستاها، تا تعیین تکلیف قانونی از سوی مراجع ذی صلاح، اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره ۱۵
تعرفه برق و گاز	موظف شدن شدن وزارت نفت و نیرو به اصلاح تعرف برق و گاز، به گونه‌ای که <ul style="list-style-type: none"> - تعرفه مشترکین کم مصرف خانوارهای محروم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور برابر صفر - مشترکین تا الگوی مصرف به صورت یارانه ای - مشترکین پر مصرف بالاتر از الگوی مصرف به صورت غیر یارانه ای و بر اساس الگوی افزایش پلکانی (آی بی تی) افزایش تعرفه حداقل به اندازه جبران بار مالی کم‌مصرف‌ها	بند الحاقی تبصره ۱۵
برقراری انشعابات غیردائم استفاده‌کنندگان غیرمجاز خدمات عمومی	تنفیذ بند (ی) قانون بودجه ۱۴۰۱ - بر اساس ماده ۴ قانون استفاده‌کنندگان غیرمجاز آب، برق، تلفن، گاز و فاضلاب مصوب ۱۳۹۶ دستگاه‌های مسئول موضوع قانون می‌توانند نسبت برقراری انشعابات غیردائم خدمات عمومی موضوع این قانون با تعرفه مربوط شهری و روستایی، تا زمان تعیین تکلیف از سوی مراجع قانونی اقدام نمایند.	بند الحاقی تبصره ۱۵
تسهیلات قرض الحسنه اجتماعی	مطالب زیر جایگزین متن فعلی تبصره «۱۶» می‌شود: بند (الف): منابع و مصارف تسهیلات قرض الحسنه اجتماعی اختصاص ۲۰۰ هزار میلیارد تومان توسط بانک مرکزی از محل سپرده‌های قرض الحسنه ۱- تسهیلات ازدواج: اختصاص ۱۸۰ میلیون تومان برای هریک از زوجین. در صورتی که زوج زیر ۲۵ سال یا زوجه زیر ۲۳ سال باشد وام مربوطه ۲۲۰ میلیون تومان است. ۲- تسهیلات فرزندآوری: برای فرزندان متولد ۱۴۰۰ به بعد برای فرزند اول ۳۰ میلیون تومان، فرزند دوم ۶۰ میلیون تومان، فرزند سوم ۹۰ میلیون تومان، فرزند چهارم ۱۲۰ میلیون تومان و فرزند پنجم به بعد ۱۵۰ میلیون تومان ۳- تسهیلات ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن: ۲۰۰ میلیون تومان برای خانوارهای فاقد مسکن که از ابتدای سال ۹۹ صاحب فرزند سوم یا بیشتر می‌شوند. ۴- تأمین جهیزیه کالای ایرانی: مبلغ ۳۰ هزار میلیارد ریال از منابع این تبصره با معرفی ستاد اجرایی، بنیاد مستضعفان و کمیته امداد برای تأمین جهیزیه بند (ب): احکام تنظیمی ۱- بانک مرکزی موظف است به صورت فصلی اطلاعات مربوطه را در تارنما منتشر کرده و برای کمیسیون‌ها اجتماعی فرهنگی و اقتصادی ارسال نماید.	تبصره ۱۶

تبصره	توضیحات	موضوع تبصره
	۲- مسئولیت حسن اجرا بر عهده بانک مرکزی، بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، کلیه مدیران و کارکنان ذی ربط بوده و هرگونه عدم و اجرا و تأخیر و ... تخلف محسوب می شود. ۳- تسهیلات موضوع این تبصره از حکم موضوع ماده (۱۰) قانون خدمت وظیفه عمومی مستثنی است.	
بند الحاقی تبصره ۱۶	بانکهای دولتی مکلفاند در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی با سررسید ۵ ساله با ضمانت اصل و سود توسط دولت منتشر نمایند. منابع حاصل به عنوان افزایش سهام دولت نزد بانکهای مربوطه حساب می شود.	انتشار اوراق و افزایش سهم دولت در بانکهای دولتی
بند الحاقی تبصره ۱۶	بانکهای عامل مکلفاند نسبت به بخشودگی سود و کارمزد و جرایم و دیرکرد تسهیلات پرداختی از ابتدای ۹۴ تا پایان ۱۴۰۲ کلیه بهره برداران بخش کشاورزی خسارت دیده از حوادث غیرمترقبه به ویژه خشکسالی اقدام نموده و اصل تسهیلات را تا سقف ۳۰ هزار میلیارد ریال امهال نمایند. بار مالی ناشی از اجرای این بند توسط سازمان برنامه تضمین خواهد شد.	بخشودگی جرایم و امهال وامهای بخش کشاورزی
بند الحاقی تبصره ۱۶	بانکها مکلفاند مطابق سهم تعیین شده هر بانک تسهیلات مسکن را پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت نسبت به اخذ مالیات به میزان ۲۰ درصد تعهد انجام نشده اقدام شده و به ردیف تعیین شده جهت تخصیص صندوق ملی مسکن واریز شود.	تسهیلات تکلیفی مسکن
بند ۵ - تبصره ۱۷	اضافه نمودن " سازمان هدفمندسازی یارانهها و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلفند نسبت به ثبت نام افراد جدید متقاضی یارانه طبق ضوابط و مقررات اقدام نمایند".	حمایت های یارانه ای، یارانه
بند ۵ - تبصره ۱۷	اضافه نمودن " اولویت احداث و تجهیز مراکز ناباروردی و زایشگاه های دولتی " به اولویت های مصرف مالیات و حقوق ورودی دخانیات	ناباروری، مالیات بر دخانیات
	حذف شد.	
بند ۵ - تبصره ۱۷	متن بند؛ سازوکارو ساختار قیمت گذاری دارو و ملزومات پزشکی در بسته بیمه پایه و تعرفه خدمات دارویی همانند سایر خدمات تشخیصی و درمانی بر اساس سازو کار تعیین شده در بند «الف» ماده ۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور تعیین خواهد شد.	بیمه سلامت
بند ۵ - تبصره ۱۸	عبارت زیر به جزء ۲ بند (ب) تبصره ۱۸ اضافه می شود: ۲۵ درصد از منابع بند (الف) به طرح تولید و اشتغال تعاونی ها پس از تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان اختصاص می یابد.	منابع استانی تبصره ۱۸
بند الحاقی تبصره ۱۸	به دولت اجازه داده می شود از محل واگذاری ۲۰ درصد سهام خود در شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان برای تکمیل عملیات اجرایی طرح احیای اراضی کشاورزی خوزستان اقدام نماید.	تکمیل عملیات احیای اراضی خوزستان
بند الحاقی تبصره ۱۹	تکلیف به سازمان برنامه و بودجه به گزارش دهی اجرای طرح های عمرانی که هزینه آن از محل اعتبارات دولتی تأمین می شود. (حداکثر تا پایان تیر ۱۴۰۲)	نظارت بر پیشبرد طرح های عمرانی
بند الحاقی تبصره ۱۹	کلیه عناوین دستگاه های اصلی اجرایی و شماره طبقه بندی آنها مندرج در جدول لایحه بودجه ۱۴۰۲ موضوع اعتبارات دستگاه های اصلی تغییر یافته و منطبق با عناوین و شماره طبقه بندی سال ۱۴۰۱ درج و عنوان گردد و اعتبارات ردیف هایی که به صورت سرجمع به اعتبارات دستگاه های مربوط اضافه شده به ردیف های جداگانه مذکور اختصاص خواهد یافت و در صورتی که عناوین و ردیف های جدید جداگانه ای علاوه بر ردیف های مذکور در لایحه بودجه ۱۴۰۲ ایجاد شده باشد آن ردیف ها و عناوین با همان طبقه بندی و اعتبارات آن، بدون تغییر باقی خواهد ماند.	تغییر عناوین و شماره طبقه بندی دستگاه های اجرایی

موضوع تبصره	توضیحات	تبصره
نظارت بر پرداخت ردیف‌های جداول بودجه	وزارت اقتصاد مکلف است از خردادماه ۱۴۰۲ کلیه پرداخت‌های صورت گرفته از محل بودجه عمومی و هدفمندی یارانه‌ها را به تفکیک ردیف‌های مصوب در جداول ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ و پیوست یک قانون بودجه را به صورت بر خط و در موارد استثنا حداکثر ظرف ۷ روز کاری در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار داده تا در اختیار نمایندگان مجلس قرار گیرد. سازمان برنامه و بودجه مکلف است به گونه‌ای عمل نماید که در سال ۱۴۰۲ تفاوت درصد تخصیص هر یک از ردیف‌های اصلی جدول شماره ۷ بودجه (به جز حقوق و مزایای کارکنان شاغل و بازنشسته) حداکثر ۲۰ درصد و ردیف‌های متفرقه (جدول ۹) حداکثر ۳۰ درصد باشد. ابلاغ تخصیص اعتبار موکول و منوط به صدور مصوبه کمیته تخصیص موضوع ماده ۳۰ قانون برنامه و بودجه است.	بند الحاقی تبصره ۱۹
سامان‌دهی نیروی انسانی و انضباط مالی	اصلاح جزء (۱) بند (الف) تبصره ۲۰ به جزء (۱) بند (الف) تبصره ۲۰ قانون بودجه ۱۴۰۱ تغییر یافت	بند الف تبصره ۲۰
انضباط‌بخشی به مصارف سازمان تأمین اجتماعی	در راستای انضباط‌بخشی به منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی و مدیریت مصارف آن‌ها کلیه صندوق‌های بازنشستگی مکلفند محاسبات بیمه‌ای و وضعیت پایداری مالی در افق ۵ ساله، بودجه مصوب و عملکرد مالی را به تفکیک سرفصل‌های مندرج در بودجه مصوب را تا خرداد ۱۴۰۲ منتشر نمایند. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از شهریور ماه سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود با پیاده سازی سازوکار پرداخت به ذینفع نهایی از این حساب، با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه پرداخت اقدام نمایند. عدم واریز کلیه درآمدها به حساب مذکور در حکم تصرف در اموال عمومی خواهد بود. هیئت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه موظف به نظارت بر عملکرد این بند برای سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوق‌های تابعه و همچنین بررسی انطباق مصارف مذکور با بودجه مصوب این صندوق‌ها می‌باشد. اختیارات در نظر گرفته شده در مواد ۳۸، ۴۰ و ۴۱ قانون تأمین اجتماعی و اصلاحات و الحاقات بعدی آن منوط به اجرای این حکم می‌باشد.	بند الحاقی تبصره ۲۰
تخصیص اعتبارات مجلس طی مبادله موافقت‌نامه بین رئیس کمیسیون بودجه و هیئت رئیسه	تنفیذ بند (ز) تبصره (۲۰) قانون بودجه ۱۳۹۸ با موضوع تخصیص اعتبارات مجلس طی مبادله موافقت‌نامه بین رئیس کمیسیون بودجه و هیئت رئیسه	بند الحاقی تبصره ۲۰
جذب نیروی خدماتی در آموزش و پرورش	با توجه به کسری شدید نیروی خدماتی در مدارس کشور اجازه داده می‌شود ۲۵ هزار نفر نیروی خدماتی از مهر ۱۴۰۲ جذب نماید. تأمین مالی از محل ردیف ۵۵۰۰۰۰ انجام می‌شود.	بند الحاقی تبصره ۲۰

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir